СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 30-го Марта, 1905. Число 13. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, March 30, 1905. No. 13.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Мартъ.

30	Ч.	Алексія чолов. Божого
31	П.	Кирила єрусал.
1	С.	Цвѣтень. Хризанта, Дарія
2	Н.	Хрестопок , Сергія
3	П.	Якова испов. Томы
4	В.	Василія
5	С.	Нікона, (Середопôстє)

— ГРÔЗНА катастрофа лучила ся дня 20-го марта въ фабрицѣ обувя въ Броктонъ, Мас. Котелъ зъ парою, котрый знаходивъ ся на долинѣ пôдъ поверхомъ фабрики експльодувавъ зъ такою силою, що фабрику розôрвало на куснѣ и ще до того запалило. Въ часѣ коли всѣ люде знаходили ся при роботѣ смерть а другихъ калѣцтво несподѣвано заскочило, а иншѣ и живцемъ попалили ся. Обчислено 66 убитыхъ на мѣсци, 62 смертельно покалѣченыхъ, а сорокъ кôлька тяжше або лекше покалѣченѣ, котрыхъ є надѣя затримати при житю. Тамъ працювали мужчины и женщины разомъ.

— ВЪ Hazleton, Pa. завязавъ ся комітетъ въ цѣли основаня тамъ Читальнѣ „Просвѣти“. До комітету входятъ: о. Велигорскій, Мих. Марднякъ, Теодоръ Поливка, Юліянъ Пирогъ и Теодоръ Добровольскій.

— ҐУБЕРНАТОРЪ Дуґлясъ зъ Бостону, Мас. ставитъ внесокъ, щобы заведено новый податокъ вôдъ унаслѣдженого маєтку. Внескодавця є тои гадки, що такій податокъ бувбы говнымъ жереломъ доходôвъ державы а при тôмъ не бувбы тягаромъ нѣ для суспôльности, нѣ для державы.

— ОДЕНЪ робôтникъ, що працювавъ при водопадѣ Ніагары надъ очищенемъ каналу зъ леду, поховзнувъ ся нещасливо, и влетѣвъ у самъ виръ водопаду. Ратунокъ його бувъ неможливый. Трупа доси еще не знайдено.

— ДЖЕЙМСЪ Вилсонъ, молодый чоловѣкъ зъ Алентавнъ, Па., котрый заручивъ ся зъ Бертою Шафнеръ и 8-го цвѣтня мавъ зъ нею женитись, вôддавъ ся добровôльно въ руки поліціи и признавъ ся, що се вôнъ замордувавъ пекаря Ивана Ебертса, дня 24. лютого. Вилсонъ зôзнавъ, що черезъ цѣлу зиму немавъ жадної роботы, а щобы не потребувавъ вôдкладати весѣля свого, тому постановивъ обрабувати пекаря, котрый все богато грошей носивъ при собѣ. Такожь признавъ ся до многихъ крадежей. Украденѝ чи зрабованѝ грошѣ складавъ на заснованє родинного гнѣзда.

— ВЪ Ню Йорку въ центральнôмъ парку знайдено трупа мущины досить бѣдно приодѣтого. Въ однôй руцѣ тримавъ револьверъ, котрымъ прострѣливъ собѣ серце, а въ другôй руцѣ тримавъ судорожно фотоґрафію молодои жѣнки зъ дитиною на руцѣ. Хто сей чоловѣкъ и яка причина самоубійства, не знати.

— ВЪ Ойстеръ Бей, Л. Ай. въ малôй хатчинѣ на мочарахъ сидѣла жѣнка столяра зъ малою дитиною и выжидала решты дѣтей, що мали повернути зô школы. Наразъ запукавъ хтось до дверей, жѣнка думала, що се дѣти, и пôшла вôдчинити. На великій єи страхъ показавъ ся въ дверяхъ муринъ, котрый вôдразу вхопивъ єи за шію. Вôдтакъ сильнымъ ударомъ пястука по головѣ позбавивъ єи притомности. Коли вôдзыскала притомнôсть, мурина вже не було, а такожъ щезло $8, котрі були на столѣ. Поліція слѣдить злочинця.

— НА центральну телеґрафичну стацію въ Бруклинѣ прийшла якась жѣнка и зачала просити милостинѣ. Однакъ занятому тамъ урядникови выдавались формы єи убраня пôдозрѣлыми, тому завôзвавъ поліцію. Жѣнку ту заведено на поліційну стацію и переведено особисту ревізію. При нѣй знайдено рôжнородни предметы якъ: кольоровѝ шкла, пера до капелюха, цукорки, щѣточки до зубôвъ, мило и т. д. Кромѣ того знайдено при нѣй 200 доларôвъ паперовыми грошѝми, а кôлька доларôвъ дрôбными. Жѣнку ту арештовано и задержано до розправы въ вязницѣ.

— ОДЕНЪ россійскій салдатъ зъ Манджуріи въ листѣ до родичѣвъ схарактеризувавъ знамениту японьско-россійску войну осьякими простими, добродушными словами: „Донощу вамъ, що мы хвала Богу вертаємо ся усе близше й близше до дому и маю въ Бозѣ надѣю, що на Великдень буду въ купѣ зъ вами ѣсти паску“. — Сі слова салдата летомъ блискавицѣ розôйшли ся скрôзь по Россіи и нынѣ всюда, де зôйде ся хочь бы двохъ Россіянъ и заговорять о вôйнѣ, чути: „Ну щожъ? Куропаткинъ, хвала Богу знов ще близше дому на паску?“

— ВЪ Пасейку, Н. Дж., арештувала поліція Михайла Ляевского, каменичного сторожа, котрого пôдозрѣвають о убите якогось чоловѣка, знаного пôдъ именемъ „Бенедиктъ“. Якъ поліція подає, мавъ мати Ляєвскій спôръ зъ Бенедиктомъ и пôдчасъ суперечки трунувъ його зô сходôвъ такъ нещасливо, що знайшовъ смерть на мѣсци.

— ВЪ Кранфордъ, Н. Дж. арештувавъ полісменъ трохъ злодѣѣвъ, що крали молоко. Завѣвъ ихъ на поліційну стацію, а самъ пôшовъ за ними и по годинѣ повернувъ на поліційну стацію. Однакъ яке було його здивованє, коли заставъ вôдчиненѝ дверѣ и порозбиванѝ вôкна и кватиры вязнѣвъ. Товаришѣ арештованыхъ, не гаючи часу, коли полісменъ опустивъ стацію, увôльнили своихъ компаніонôвъ и щезли зъ очей поліціи.

— ВЪ околици Нового Орлеану, Ля., появились масами невеличкѝ комахи, вôдъ котрыхъ укушеня худоба въ пару годинъ гине. Въ наслѣдокъ того майже цѣлкомъ устала робота въ поли. Комахи тѝ мабуть пригнали вѣтры зъ багнистыхъ хороблививыхъ прерій. Комахи тѝ называє тамошній народъ комахами Колюмба.

— КОМІСАРЬ ню-йорскои поліціи Мекеду завѣвъ тамъ, тайну контролю, котра слѣдить, чи поліція выповняє свои приказы и чи находить ся на призначеныхъ мѣсцяхъ. Найменше невыповненє розказôвъ потягає за собою строгѝ кары. Отже скôнчились веселѝ часы и полісмени нюйорскѝ мусять взяти ся до роботы.

— ВЛАСТИТЕЛЬКА найбôльшихъ въ свѣтѣ стадъ худобы въ Тексасъ, котра має бôльше якъ міліонъ акрôвъ пасовиска постановила вынищити всѣ вужѣ-тарахкавцѣ, котрыхъ въ Тексасъ тьма-тьменна. Она платила $5 за хвôстъ одного тарахкавця. Въ протягу 14 днѣвъ мусѣла заплатити за 10.000 хвостôвъ тарахкавцѣвъ. Тогдѣ знизила цѣну на $3 и въ кôлькохъ тыжняхъ мусѣла заплатити за бôльше якъ сто тысячь хвостôвъ. Вôдтакъ знизила цѣну на $2 и до теперь заплатила вже за 220 тысячь убитыхъ ѣдовитыхъ гадôвъ. Такъ розказує оденъ нюйорскій тыжневникъ, однакъ чи ся історія зъ вужами є правдива, годѣ знати.

— ИВАНЪ Ракефелеръ, нафтовый міліярдеръ американьскій, жертвувавъ на конґреґаціоналістичну місію въ Бостонѣ 100 тысячь доларôвъ. Однакъ проповѣдники зъ многихъ мѣсцевостей мали нараду въ тôй справѣ и порѣшили одноду́шно запротестувати противъ принятя тыхъ грошей вôдъ чоловѣка, на котрого весь свѣтъ нарѣкає за єго хапчиву методу въ торговлѣ нафтовыми продуктами.

— ДО помешканя заможного республиканина Джеймса Марша въ Ню Йорку всунувъ ся злодѣй, зъ намѣромъ обôкрасти його касу, въ котрôй було около 5.000 доларôвъ готôвки. Неспостережно зайшовъ злодѣй у передпокôй, а коли хотѣвъ вôйти въ покôй, де находилась каса, заскрипѣли дверѣ и Маршъ побачивъ його. Тогдѣ злодѣй зачавъ утѣкати, однакъ зловила його поліція и примѣстила въ вязницѣ.

— ЖЕРТВОЮ нерозважного закладу упавъ Карло Бутлеръ зъ Бруклина. Забавляючи ся въ товариствѣ молодыхъ людей, заложивъ ся зъ ними, що въ протягу 20 хвиль выпе кварту коньку. Розумѣє ся, що закладъ выгравъ, бо коньякъ выпивъ въ означенôмъ часѣ, але вже не корыставъ выграного закладу, бо въ короткôмъ часѣ стратилъ притомнôсть, а коли його вôдвезено до дому, померъ. Завôзваный лѣкарь сконстантувавъ смерть черезъ отроєнє алькоголемъ.

— БУВШОГО методиского проповѣдника Кордову засудивъ судъ въ Новôмъ Брунсвикъ за проступки о котрыхъ була згадка въ попереднôмъ числѣ „Свободы“ на чотыри роки вязниці. Проти сего засуду внѣсъ Кордова вôдкликъ до высшого суду. Судія призначивъ, що за зложенемъ 4000 поруки, може бути Кордова выпущеный на волю. Доси еще нѣхто не знайшовъ ся, щобы зложивъ за него поруку.

— ВЪ протягу трохъ годинъ и двохъ хвиль залагодивъ судія Трокс зъ Ню Йорку 16 розводовыхъ процесôвъ, пôдчасъ коли судія Аймендъ въ протягу двохъ годинъ и 32 хвиль залагодивъ лише чотыри такѝ процесы. Судія Трокс, щобы дати оденъ розвôдъ потребувавъ 11 хвиль и 22 секунды, а судія Аймендъ на те саме потребувавъ 37 хвиль и 45 секундъ. Алетреба знати, що судія Трокс вже 19 лѣтъ є судією, а судія Аймендъ ледви 15 мѣсяцѣвъ.

— МИНУВШОГО року въ цвѣтню по короткôмъ пôзнаню ся побрало ся двоє молодыхъ людей. Она була артистка театральна, а вôнъ, якъ казавъ, сынъ міліонера. Вѣнчанє се вôдбуло ся въ тайнѣ, бо молодый казавъ, що якъ довѣдають ся о тôмъ його родичѣ, такъ выдѣдичать його. Яко шлюбный дарунокъ давъ своєй жѣнцѣ дорогу брошку. Въ три дни пôзнѣйше сказавъ молодый, що всьо пропало, его тайна выкрылась и вôнъ зôставъ выдѣдиченый. Молода жѣнка поспѣшила до дому де мешкали родичѣ міліонеры еѣ мужа, и довѣдала ся, що еѣ мужъ служивъ тамъ яко льокай, а брошку котру давъ еѣ въ дарунку, укравъ у панôвъ, и за те зôставъ въ тôй хвилѣ арештованый. Заведена жѣнка внесла подане до суду о розвôдъ, котрый и осягнула.

— РУСКА громада въ Шамокинъ, Па. приступила до будовы новои церкви. Церковъ буде камѣнна зъ синаво-бѣлого каменя и буде стоити $45.447.00. Коли буде выкôнчена и украшена буде стоити около 70 тысячь. Буде се найкраща руска церковъ въ Америцѣ.

— ВЪ литовскôмъ календари на рôкъ 1905 „Naujas Kalendorius“ выданôмъ въ Тильжѣ, Нѣмеччина, є переклад оповѣданя нашого письменника Ив. Франка „До Свѣтла“: Prie šviesos, apysakele areštuoto. Paraše Jonas Franko. По рôжныхъ литовскихъ часописяхъ є розкиненѝ переклады ще иныхъ оповѣдань Франка.

— ГАЛИЦКІЙ Русины, що хочуть ѣхати до Америки на Бременъ, нехай не слухають жадныхъ покутныхъ аґентôвъ, але звернуть ся за порадою и шифкартами до головного бюра Пôвнôчно Нѣмецкого Лойду у Львовѣ, улиця Городецка ч. 93. Про се варта, щобы интересованѝ повѣдомили свои родины въ краю.

— РОСІЙСКІ козаки дôстануть добру роботу въ тутешныхъ циркахъ. Голоситись до редакціи Свободы.

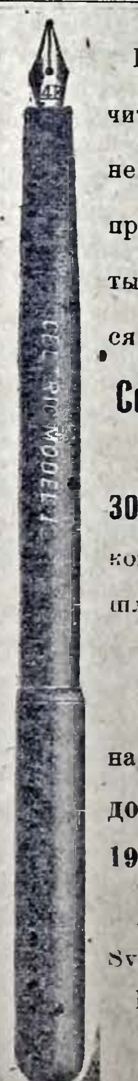
ОГОЛОШЕНЄ.

При наближаючôмъ ся часѣ св. Сповѣди Велик. — всѣмъ Братямъ Русинамъ перебуваючимъ на далекихъ Вестахъ подаю мою слѣдуючу адресу: Rev. Jos. E. Chaplinsky,

11-13 Greek-cathol. priest.
1625 S. 11th St., ST. LOUIS, MO.

— ВСѢМЪ Братямъ Русинамъ, що мешкають въ околици Syracuse а хотѣли бы вôдправити великодну Сповѣдь, подаю свою теперѣшну адресу:

Rev. Vasyl Hryvnak,
108 Willow Ave., Syracuse, N.Y.

Понеже декотрѝ читачѣ „Свободы“ не були въ силѣ прислати передплаты до 1-го сего мѣсяця тому

Се золоте перо дамо зовсѣмъ даромъ

кождому хто припише на „Свободу“ неменше якъ **два доляры**, найдальше **до 1-го Цвѣтня 1905 року.**

Адресъ:
Svoboda,
Box 353,
Scranton. Pa.

Горѣюче серце.

Написавъ Максимъ Горній.

Въ давныхъ часахъ живъ на земли народъ, котрого оселѣ замикали зъ трохъ боковъ великі, непрогляднѣ лѣсы, а зъ четвертого боку розкривавъ ся безкраѣй степъ. Люде, що тамъ жили, були веселѣ, сильнѣ та вôдважнѣ, не мали великихъ потребъ, се мабуть були цигане. Але вôдтакъ наступивъ неспокôйный часъ для нихъ, бо появили ся чужѣ племена, котрѣ и загнали ихъ въ глубокѣ лѣсы. Тамъ находились багна и мочары и панувала темрява, бо лѣсъ бувъ дуже старый, а його галузе такъ густо посплѣталось, що не можь було бачити нѣ сонця нѣ неба. А зъ багна видѣлялись хоробливѣ выпары, вôдъ котрыхъ гинули люде однѣ за другими. Тому плакали жѣнки и дѣти того племени, а батьки ихъ терпѣли та побивали ся.

Они мусѣли гетъ ити зъ лѣса, а мали до выбору двѣ дороги. Одна дорога вела до давнои оселѣ, але тамъ живъ сильный та хитрый ворогъ; друга дорога вела напередъ, але тамъ стояли на перешкодѣ великаньскѣ дерева, котрѣ густо роспустили свое могуче галузе, а свое пирчасте корѣнє запустили глубоко въ мѣлкій намулъ багонъ та мочаровъ.

Дерева тѣ стояли нѣповорушнѣ и мовчаливѣ неначе зъ каменя, чи то въ день середъ сѣрои темрявы, чи вечеромъ, коли палахкотѣвъ огонь. И що разъ вузшимъ перстенемъ окружали нещасне племя и здавало ся що здавлять тыхъ людей призвичаеныхъ до житя на волѣ середъ безкрайого степу. А ще страшнѣйше было тогдѣ, коли вѣтеръ гнувъ вершками деревъ, а цѣлый лѣсъ страшно и грôзно шумѣвъ и спѣвавъ похоронну пѣснь людямъ, що шукали въ нѣмъ захисту передъ своими ворогами.

Такъ они сидѣли цѣлѣ ночи, передумували середъ сумного шуму лѣса и отроюючихъ выпаровъ багонъ. Они сидѣли, а довкруги нихъ тремтѣли въ нѣмôмъ танци, тѣни вôдъ огнища; однакъ имъ здавало ся, що се не тѣни, але злѣ духи лѣса та багонъ, котрѣ тамъ бенкетують.

Але нѣщо такъ не обезсилює тѣла и душѣ чоловѣка, якъ повнѣ журбы гадки, котрѣ неначе вужѣ смокчуть кровь зъ самого серця. Такъ були тѣ люде обезсиленѣ важкими думками. И пôднявъ ся страхъ межъ ними, и дразнивъ ихъ сильными раменами и взбуджали пострахъ жѣнки своими нарѣканями та жалощами за помершими въ наслѣдокъ выпаровъ багонъ та за живучими середъ тяжкихъ мукъ. А трусливѣ слова ставали голоснѣ въ лѣсѣ, зразу несмѣлѣ та тихѣ, а вôдтакъ все голоснѣйшѣ та голоснѣйшѣ....

Вже хотѣли йти до ворога, щобы вôддати йому себе и свою волю, бо зъ тревоги передъ смертію, нѣхто вже не лякавъ ся невôльничого житя....

Наразъ появивъ ся Данько и вôнъ оденъ всѣхъ ихъ выратувавъ.

Данько бувъ одинъ зъ помѣжъ нихъ, хорошій молодецъ, красивѣ суть все вôдважнѣ — и вôнъ сказавъ до своихъ земляковъ:

Думками не усунете каменя зъ дороги. Хто нѣчого не робить, того не буде ждати лучша доля. Пощо тратити марно силы середъ нарѣкань и стоновъ! Вставайте, ми хочемо въ лѣсъ йти и через него перейти, вôнъ мусить скôнчити ся, — божь всьо на свѣтѣ мае свôй конець.

— Ходѣть!

Они глянули на него и пôзнали, що вôнъ лѣпшій вôдъ нихъ всѣхъ, бо зъ його очей била сила и огонь.

— Веди насъ! — сказали они.

И вôнъ ихъ повѣвъ....

Послушно йшли за нимъ всѣ. Они вѣрили йому. А була сё тяжка дорога. Темрява залягала лѣсъ, а на кождôмъ кроцѣ брало багно зъ жадобою новѣ жертвы и проковтували людей, а дерева замикали дорогу, неначе крѣпкѣ муры. Ихъ галузе було сплетене зъ собою неначе вужѣ, всюда виставало зъ землѣ корѣнє и кождый крокъ стоявъ поту и крови. Такъ йшли вони довгій часъ..., А лѣсъ стававъ щоразъ густѣйшій, а силы зменшали ся. И зачали они шемрати проти Данька и казали, що даромъ весь ихъ трудъ, коли веде ихъ такій недосвѣдченый молодець. Але вôнъ йшовъ напередъ и бувъ веселый и доброи гадки.

Але наразъ загремѣло надъ лѣсомъ, а дерева зачали сумно и грôзно шумѣти. А було такъ темно, неначебъ зєдинили ся тутъ всѣ темнѣ духи вôдъ початку свѣта. Малѣ люде йшли помѣжъ великаньскѣ дерева середъ грôзныхъ свѣтилъ блискавокъ, дерева велѣканы хитали ся, трѣщали и шумѣли свое пѣснѣ гнѣву и здавало ся, неначе дерева освѣтленѣ синявымъ свѣтломъ блискавокъ, вытягають свои довгѣ и жиластѣ рамена до людей утѣкаючихъ передъ темрявою, неначебъ хотѣли вплести ихъ въ свое галузе и замотати въ густѣ сѣти.

Дорога була тяжка, и змученѣ люде стратили вôдвагу. Але они встыдали ся признатись до своеи слабости и въ гнѣвѣ и лютости кинулись на Данька, котрый йшовъ передъ ними и робили йому докоры що не умѣе ихъ повести. Они задержали ся и середъ побѣдного шуму лѣса, середъ страшнои темрявы, змученѣ и гнѣвнѣ зачали судити Данька.

— Ты е причина нашои загубы, — сказали они. — Ты вывѣвъ насъ, вычерпавъ нашѣ силы, и за те мусишь згинути!

Ослѣплюючая блискавка, зô страшнымъ громомъ здавалась потверджувати ихъ засудъ.

Данько выступивши напроти нихъ зъ отвертою незаслоненою грудію закликавъ:— Вы сказали: веди насъ! — и я васъ повѣвъ! Я чувъ ся въ силѣ повести васъ, и тому я се зробивъ! А вы? Щожь вы зробили, щобы собѣ допомочи? Вы йшли и немоглисьте удержати вôдвагу на довшу дорогу. Вы лишь йшли, йшлисьте мовъ череда овецъ.

— Вôнъ мусить згинути! Смерть йому! — кричали всѣ помѣшаными голосами.

А вѣтеръ шепотомъ та шумомъ змагавъ ихъ крикъ, а блискавки продирали темряву. Данько споглянувъ на тыхъ, для котрыхъ понѣсъ всѣ труды и побачивъ що они були неначе дикѣ звѣрѣ. Многѣ обступили його, але зъ ихъ лиця не пробивала людска гôдность и вôнъ не мôгъ надѣятись вôдъ нихъ нѣякого милосердія. Въ тôмъ загорѣло його серце яснымъ полумямъ, бажанемъ ратувати ихъ, и вывести ихъ легкою дорогою, а въ його очахъ жеврѣли лучѣ того могучого огню.

Наразъ розôрвавъ вôнъ власными руками свою грудь, вырвавъ свое ляскуче серце и внѣсъ його высоко понадъ головою. — Оно горѣло такъ ясно, неначе сонце, а навѣть яснѣйше вôдъ сонця, и замовкъ лѣсъ а темрява розôйшлась передъ свѣтломъ и запала глубоко середъ убѣйчихъ багонъ. Пораженѣ люде стояли неначе скаменѣлѣ.

— Нумо, ходѣмъ дальше! — крикнувъ Данько и кинувъ ся напередъ; горѣюче серце высоко понадъ головами розяснювало имъ дорогу.

Неначе зачарованѣ тиснулись за нимъ. Лѣсъ знова зачавъ шумѣти и здивованый колихавъ вершками, але його шумъ заглушали кроки спѣшучихъ напередъ людей. Всѣ ступали скоро та вôдважно, пôрванѣ чудовымъ явищемъ горѣючого серця.

И наразъ розвѣявъ ся лѣсъ и лишивъ ся по заду нихъ густый та нѣмый а Данько и люде опинились середъ цѣлого моря лучѣвъ сонця, та середъ чистого и свѣжого воздуха. Буря лишилась за ними, понадъ лѣсомъ а тутъ блестѣли лучѣ сонця, вôддыхавъ степъ, жеврѣла тысячными самоцвѣтами трава, покрыта росою, а рѣка выдавалась неначе пливуче золото. Бувъ вечѣръ, и при заходячôмъ сонци выдавалась рѣка червоною неначе кровь, котра горячою струею сплывала зъ розôрванои груди Данька.....

Умираючій Данько кинувъ окомъ на просторый степъ, кинувъ радôснымъ зоромъ довкола на застеленый край и радувавъ ся гордый и щасливый. Вôдтакъ поникъ и вмеръ.

Ообвободженѣ повнѣ надѣѣ люде не завважали його смерти и не бачили, що коло трупа Данька все еще жеврѣе його вôдважне серце. Оденъ проворный чоловѣкъ завважавъ се и коли поборовъ страхъ, ступивъ ногою на горде серце......

Оно розсыпалось на малѣ искорки и погасло.

И то суть тѣ синѣ искорки на степѣ, що показують ся передъ кождою бурею.

Пер. Ж. Бычинскій.

Пѣсня Канадійска.

Було колись у насъ поле тай тато продали,
Були колись у насъ воды тай жиды забрали.
Якъ пôдрѣсъ вже я у силу то ставъ я думати,
Кобъ позволивъ отець, мати, менѣ ся пôбрати.
Не позволивъ отець, мати, менѣ ся женити,
Ино кажуть йти до скарбу, жито молотити.
Молочу я тото жито, лишь Богъ святый знае,
У голодѣ, у холодѣ, ажъ ся серце крае.
Тамъ робили добрѣ люде, добру раду дали,
Грошей менѣ позичили; въ Канаду послали.
Приѣхавъ я вже за море, взявъ я нарѣкати,
Анѣ грошей, нѣ роботы де бы хлѣба взяти.
Ой побувъ я у Канадѣ щось зо чтыри лѣта,
Побачивъ я много людей тай немало свѣта,
Якъ неоднѣ тутъ Русины высоко ся носять:
Черезъ плечѣ торба зъ хлѣбомъ, въ роботу ся просять.
Носить торбу цѣле лѣто, лишь Богъ святый знае,
До старого краю пише: штыри конѣ мае.
На фармѣ вôнъ сѣе, оре, худобу плекае,
На рôдный край, рôдну матѣрь, всѣ святѣ зызвае.
Анѣ слова, що въ Канадѣ можна доробитись,
Якій небудь недовѣрокъ — треба всѣмъ коритись.
Не вклонишь ся то не будешь межи ними жити,
Опишуть тя батиряновъ, що трудно де выйти.
А котрый ту самъ приѣхавъ то такожь пануе,
Бо вôдъ піка тай вôдъ шуфлѣ нѣгды рукъ не чуе.
Якъ выробить два мѣсяцѣ а и прийде пейда,
То вôнъ ся такъ обрихтуе, що далѣ не треба.
За станцію тай за бордъ, ничь собѣ не робить,
Бо вôнъ знае, що за мѣсяцъ знова пейда приходить.
Братя Руси, схаменѣть ся, зважайте на Бога,
Ой подивѣть ся напередъ яка вамъ дорога,
Якъ неоднѣ тутъ Англики зъ васъ ся насмѣвають,
И остатный грôшъ зъ кишенѣ вôдъ васъ выдирають.
Надôйдете вы дороговъ, вôнъ вôдъ васъ вступае,
„Галішеномъ"*) та „шіпскиномъ"**) вôнъ васъ называе,
Бо вони усѣ панують зъ вашого доходу
И вони васъ всѣхъ рахують за свою худобу;
Роблять прозьбу до короля якъ бы то зробити,
Щобы бôльше Галичановъ тутъ вже не пустити.
Або знову тотѣ дѣвчата, котрѣ въ мѣстѣ служать,
То нездалѣ нѣ Богови анѣ добрымъ людямъ,
Бо заледви що стрясла ся тыхъ лаховъ крайовыхъ,
За Чайменомъ, за Гебрідомъ, верне ся зъ дороги.
Не зважа на руску матѣрь, що ѣ выховала,
За Англикомъ въ свѣтъ поѣде, щобъ ѝно панувала.
Отець мати нарѣкають: дитина бѣдуе —
А дитина зъ недовѣркомъ бебиха годуе.
Отець, мати, довѣдались, що вона зробила,
А донька имъ вôдповѣла: я сама такъ хтѣла.
Я не буду, такъ якъ вы, зъ торбами ходити,
Хоть вôнъ Чайменъ а я руска, а добре намъ жити.

Кирило Струмецкій. Алта., Канада.

*) Galician—Галичанинъ.
**) Sheep skin—овеча шкôра, таку назву дали Русинамъ задля кожуховъ якѣ носять.

Що пишуть зъ Галичины до Канады батьки до своихъ рôдныхъ дѣтей.

Многѣ листы приходять зъ Галичины до Канады, котрѣ пишуть родичѣ до своихъ дѣтей задля того, що покинули свою вѣру, а поприставали на цароставіе. Тутъ я подаю только примѣръ одного листа, котрый прибувъ тому недавно до одныхъ изъ тыхъ, що покинули свою вѣру.

Ось вôнъ:

„Слава Исусу Христу!

Въ послѣднôмъ своимъ письмѣ затронули вы немаловажный вопросъ о розличію межи церковію римскою а православною, або восточною а въ звязи зъ тымъ представили розломъ Русиновъ въ Канадѣ на три секты взаимно зъ собою ворогуючѣ. Коли я все тое прочитавъ то не знавъ чи плакати чи смѣятись. Чи плакати надъ тымъ, що дѣти одной матери Руси, одной землѣ, одного и того самого села, що выросли пôдъ однаковою хлопскою стрѣхою, — жерутъ ся межь собою — (выбачте за слово), якъ псы на безмясной кости, чи смѣяти ся, що люде старшѣ, дозрѣлѣ задля рѣчей такихъ, котрыхъ самѣ не розумѣють, дѣлять ся, ведуть споры, колотнечу якъ дурнѣ, нерозумнѣ дѣти. Справдѣ и смѣхъ и плачь. Но близше менѣ до плачу якъ до смѣху, а то тому, що межи тыми, що загорѣєживишись якъ когуты бій за бій на своего брата, якъ се зъ вашого письма пôзнаю, не чужѣ, але таки мои рôднѣ дѣти, принесли на старôсть свому батькови велику гризоту и журбу. Вы кажете, що вы православнѣ, нехай и такъ буде, и то вѣра христіяньска. Я зъ своеи стороны стоячи за своимъ переконанемъ шаную переконаня другихъ, но еслибъ вы були дѣйсно православными, то е еслибы вы Бога право то е справедливо хотѣли славити, то вы бы жили зъ христіянами иншихъ вѣроисповѣдань въ згодѣ, въ любви, въ мирѣ, якъ Богъ приказавъ устами свого апостола Павла: „Миръ имѣйте между собою"! А вы якъ загадуете жити? Вы кажете, що Исусъ Христосъ учивъ не много вѣръ, але одну спасительну вѣру, и то е правда, а всѣ рôжницѣ якѣ суть межи вѣроисповѣданями вы толкуете будьтобы змѣшанемъ вѣры Христовои въ деякихъ сторонахъ зъ поганьскими. Отожь на то вамъ скажу такъ: Дивѣть ся, або припомнѣть собѣ народъ рускій у насъ въ Галичинѣ. Є ту Лемки, Бойки, Гуцулы, Подоляки, а всѣ Русины, хиба розличають ся по троха выговоромъ, звычаями и обычаями, бо звѣсно, що край то обычай, але всѣ суть Русины и задля тыхъ дрôбныхъ рôжниць не ворогують, не сварять ся. Отожь и вѣра христіяньска розширяючи ся по цѣлôмъ свѣтѣ, по рôжныхъ краяхъ, щобы могла угрунтуватись отвѣтно до краю, до звычаѣвъ людей, приймала певнѣ звычаѣ. Тому, примѣромъ, заходить рôжниця що-до обряду, иншій видъ причастія, но то суть звычаѣ, котрѣ сути вѣры не противлять ся. Примѣромъ, оденъ чоловѣкъ убраный въ сѣракъ, другій въ кожухъ, но чи вôнъ убраный сякъ чи такъ, все кождый зъ нихъ чоловѣкъ. Декотрѣ ученѣ богословы рôжнять ся на точцѣ сумнѣву о главенствѣ папы, о походженю св. Духа, но я вамъ кажу: „швець пильнуй свого шевства, а въ кравецтво не мѣшай ся." Чи вамъ хватати ся за такѣ справы и рѣчи, котрѣ и самѣ найученѣйшѣ богословы, котрѣ о тôмъ морять свои головы не розумѣють, бо умъ (розумъ) людскій е помраченый и не може поняти такѣ рѣчи якими е Богъ и всѣ дѣла Єго. А богато въ вашôмъ письмѣ що-до того такихъ небылицъ, що нѣ въ кутъ, нѣ въ дверѣ. И такъ говорить тотъ ученый писарь що писавъ листъ, будьто-бы римска церковь не признавала всѣхъ апостоловъ; дурницю таку ввáливъ, що годѣ подумати бôльшу. Богато вы балакаете про Єзуитôвъ нарѣкаючи на нихъ гôрко, отожь я вамъ скажу таки, що Єзуиты то нашѣ великѣ вороги, бо сѣють роздоръ и колотнечу межъ Русинами.

Дивѣть ся на Поляковъ,

чи дуже они люблять Єзуитовъ? Тожь противъ нихъ а не противъ Русиновъ униятовъ треба и вамъ спольно выступати. Но наколи суть якй розличія межи христіяньскими вѣроисповѣданьями, то задачею всѣхъ христіянъ на ново звести ся до єдности, до одного вѣры. А вы гадаете ворогованемъ и ненавистею однй противъ другихъ довести до того соединенія.

Слухайте, если маете уха, що каже оденъ изъ святыхъ отцѣвъ о роздорахъ межи христіянами: Въ дусѣ согласія (згоды) а не вражды односительно христіянамъ другихъ вѣроисповѣданъ подобаєть жити; христіянамъ бо для соединенія въ любви не должни препятствовати вѣроисповѣдній розличія, хотяйбы и були такй розличія въ правилахъ. Любовь загладить розличія и возвратить си отношенія изъ передъ розламовъ, но слѣдуеть плекати тй отношеня зъ любовію и только благодарно благословити Господа Бога. А я зъ своеи стороны чоловѣкъ старый, досвѣдченый, скажу вамъ такъ: тымъ що сѣють межи вами роздоры не ходить о вѣру, але о вашу шкору. Закаламутивши воду половлять въ мутной водѣ рыбу, а зъ васъ насмѣють ся мовлячи: дурнй Иваны дали пôддуритись. Згадайте на ту приказку про господаря маючого кôлькохъ сыновъ, що то умираючи прикликавъ ихъ до себе и давъ кождому ломати мѣтлу зъ березовыхъ прутôвъ. Цѣлои мѣтлы жаденъ не мôгъ зъ нихъ зломати, але поодинокій прутикъ кождый зломавъ легко. Такъ зъ вами всѣми буде. Коли будете въ любви, въ згодѣ, въ купѣ жити нѣяка ворожа сила васъ не зможе, а коли роздѣлите ся, поломлять васъ вороги якъ березовй прутики. Тожь до згоды до любви! Не забувати вамъ нашои пѣснѣ, що де згода въ родинѣ (а таку руску родину творите вы всѣ въ Канадѣ) и де миръ и тишина, щасливй тамъ люде, блаженна сторона:

Ихъ Богъ благословляе,
Имъ щастє посилає,
И зъ ними въ вѣкъ живе.

Тожь упоминаю васъ жийте по божому, майте Бога не тôлько на губѣ, але и въ серци, да не внидете въ напасть. Памятайте на божескй слова Євангелиста Йоана: „Не люблячій брата пребиваєть въ смерти; всякъ ненавидяй брата своего человѣкоубійця єсть."

Я вамъ пôславъ бувъ 18 духовныхъ книжокъ но зъ вашихъ письмъ не видно щобы вы ихъ читали. Тожь посылаю вамъ сей листъ котрого въ своимъ житю вамъ держати ся на вѣки наказую. Поручаю вамъ въ той часъ коли мали бысьте межи собою жерти ся, пусту бесѣду торочити, взяти радше котру зъ тихъ книжокъ и заглубитись въ побожне читанє. Той листъ держѣть яко показъ вôдъ вашого тата, споминайте заповѣди божй а Богъ поблагословить сторицею васъ и вашй дѣти. Вы жалуете ся, нарѣкаєте рôжно на Ч. а я вамъ кажу: вы его шануйте и почитайте, бо вôнъ чоловѣкъ розумный, вôнъ анѣ себе анѣ васъ не запродасть, то чесна душа. Перше писалисьте листы разъ на разъ завзываючи его до себе, а теперь перевернулось вамъ въ головѣ чи що? Почынаете зъ нимъ вражду и колотню. Памятайте на слова отсего листа а зрозумѣете, що вôнъ вашъ другъ и приятель а не ворогъ. Перечитайте добре сей листъ а побачите чи треба вамъ Ч. цуратись. Вôнъ вашъ братъ, а коли е якй въ вѣроисповѣданю рôжницѣ, то любовь взаимна межи вами, якъ належить въ листѣ е написано, тй рôжницѣ выровняе. Дивѣть ся на Нѣмцѣвъ є межи ними католики, лютры, протестанты, кальвины, а чи через то грызуть ся, ворогують межи собою? Всѣ жиють въ купѣ, оденъ другому вѣры не ганить и тому они сильнй и дужй и нѣкому не дають ся. На тôмъ кôнчу мôй листъ, перечитайте его зъ увагою и застосуйте тй рады, котрй подавъ я въ тôмъ листѣ до свого житя, а будьте певнй, що наколи поступати будете пôсля сихъ вказôвокъ, то межи вами Русинами въ Канадѣ запануе миръ, згода и любовь.

Будьте здорови а любѣть ся мѣжь вами. Здоровлю васъ щиренько, вашъ тато

Данило Тричій,
Небиловъ д.16 сѣч.1905 Галичина.

Такъ написавъ одинъ тато до своихъ дѣтей зъ Галичины до Канады, зъ жалю, що рôднй дѣти покинули свого батька и свою вѣру а вчепились чогось иншого с чôмъ вже повысше згадано.

Подавъ Василь Романюкъ,
зъ Beaver Creek, Alta Can.

ДОПИСИ.

Зъ Stuartburn, Man., Can.

Уже давно полемизуе „Свѣтъ" изъ „Правдовъ" не задля чого иншого а тôлько задля бизнесу. „Правда" старается за затримати при собі твердорусôвъ, а „Свѣтъ" разомъ зъ батюшками старають ся прилучити ихъ до своего стада. До царославного стада хто пристає то наперед мусить перехрещувати ся. Якъ дѣєть ся у Стейтахъ, то не знаю, але у Канадѣ то самъ епископъ Тихонъ перехрещувавъ одного „мягкоруса", котрый теперь е „стовпомъ" царославнои місіи въ Канадѣ. Сей, розумѣєть ся, мусить поступати по прикладу его попередника, и такожь вже полатавъ пару хрестôвъ. Оттакй дурницѣ царославй проваджать ажь у двайцятôмъ столѣтю! Правда, що царославнй и на тôмъ не тратять, бо и за „латанѣ" мають пару центôвъ. На такого „полатайку" выкропивъ Тихонъ п. С., котрый ревно сповняе свою службу. П. С. есть укôнченый богословъ у Галичинѣ, а попомъ не мôгъ бути, якъ кажуть, тому, що розôйшовъ ся зъ своєю жѣнкою. Тому прийшовъ у Канаду. У Канадѣ насамперѣдь нюхавъ у французско бискупа, але не зъорудувавъ. Потому перебувавъ якйсь часъ у французскôмъ кляшторѣ въ Edmonton, але и тамъ нѣчого не скорыставъ; ажь наконець п. С. здыбавъ ся у Wpg зъ Тихономъ и удалось скорыстати. Радъ бымъ довѣдатись зъ царославного жерела, коли Победоносцевъ разрѣшивъ, що может бути синодальнымъ попомъ и „розводчикъ"? Бо если можна попамъ розводити ся, то щожь тогды скажуть свѣтскй? Оттакъ то царославнй, хто пôдъ кимъ яму копае, у ню впадае. Кричалисьте на Серафима що сили, але Тихонъ теперь утявъ таку штуку, котрои тяжко и Серафимъ удавбы. Изъ сего видно, що царославнымъ усьо можна, лишь иншимъ нѣ. Доки у Канадѣ не було незалежныхъ попôвъ, то батюшки навѣть яйцями гандлювали. Кого се интересуе то прошу послухати. Передъ трома роками въ Канадѣ по кольоніяхъ складали люде по 30—40 центôвъ вôдъ одной родины и заслали батюшкамъ кôльканайцять доларôвъ ажь до Сполученыхъ Державъ, а батюшки звôдтамъ посилали людямъ свяченого почтою. Чи то було свячене то лишь батюшки знають, але за кôльканайцять доларôвъ, то все присилали пару хлѣбôвъ, пару ковбасокъ а найбôльше яецъ. Коли „православнй" подѣлили то свячене, то на одну душу припало по кусневи изъ хлѣба, ковбаски и яйця. Се робили взглядно Буковинцѣ, де просвѣта зайшла дуже пôзно. Тожь знайте свѣтлй читателѣ якъ батюшки нашъ народъ туманили а ще и теперь туманять. Такимъ поступомъ не годенъ днесь похвалитись жаденъ незалежный попъ. И сего року вже зближаєсь Великдень, котрый есть веселый день для Русинôвъ, а декотрый батюшка неперестанно сумує черезъ „Серафимчукôвъ" „Сінодъ" теперь политикуе якъ може. Недавно довѣдавемъ ся зъ одного жерела, що царгородскй патріярхъ Іоакимъ заказавъ буковиньскому Еп. высилати до Америки свящ., щобы межи ними трафивъ ся часомъ украинецъ та не попсувъ царославнымъ місію. До недавна Росія рахувала Буковину за свôй власный край, а теперь уже страшить ся навѣть буковиньскихъ свящ. Передъ трьома роками на Буковинѣ були тôлько два свящ. отвертй украинцѣ, а днесь е близько 20. Якось Росія рветь ся у кожкôмъ кроцѣ а вона все покладае надѣю, що буде воювати и дальше брехнёвъ и мечемъ. Може си дописъ и не до смаку батюшкамъ то сей разъ перепрашаю, я на другій разъ поправлю ся.

А. Вѣльчиньскій, н. р. свящ.

Зъ Едмонтонъ, Кан.

Прошу мою дописъ надрукувати въ „Свободѣ". Прикро менѣ есть и ни писати, але есьмъ змушеный помимо того, що буду мавъ великй непріемности. А вы брата Русины читайте и судѣть не лишь мене, але заразомъ и себе самыхъ, хочь знаю наперѣдъ, що мене скоро засудите, а себе нѣколи, бо нѣхто себе не хоче познати, хочь собѣ найблизшій.

Моя дописъ мае важну цѣль, бо съ вѣру, церковь и нашй старания о церковь и старания ОО. Василіянъ. Можливо, що ОО. Василіяне будуть выступати въ своей оборонѣ и наименують мою гôрку правду брехнею; але я постараюсь о свою честь постоять и все доказати.

Отже, дорогй Братя, рѣчь ся такъ мае. Всѣ вы знаєте, въ котрый часъ ОО. Василіяны приѣхали до Канады, однакъ не тотй мали ѣхати, що приѣхали, бо мѣсто о. Филяса, мавъ приѣхати о. Ломницкій за настоятеля, и мѣсяць передъ вôдъѣздомъ бувъ зъ о. Повзомъ въ моимъ повѣтôвôмъ мѣстѣ Сокали у старосты. Я такожь бувъ на той часъ въ мѣстѣ, тожь мы ся здыбали разомъ, а що я ихъ добре знаю, бо учивемъ ся у нихъ за дяка и дякувавъ 4 роки и мешкавъ таки въ монастыри кристинопольскôмъ, тожь привитавъ ся зъ ОО. Вас. и они сказали менѣ, що ѣдуть до Канады, тай мене намовляли ѣхати, кажучи, що мене возьмуть на свôй коштъ. Але я заразъ не поѣхавъ ино 10 дней по ихъ вôдъѣздѣ; тожь хотячи довѣдатись, въ котру провінцію ОО. Вас. поѣхали, поѣхавемъ до Львова до монастыря ОО. Вас. и спитавъ, де они поѣхали; однакъ ОО. Василіяне самй не знали де, бо ихъ пôславъ впреосв. митрополитъ Шептицкій. Я удавъ ся до о. митрополита зъ прозьбою о адресъ вôдъѣхавшихъ, але менѣ о. митрополитъ вôдповѣлъ, що самй не знають де они осядуть, а тôлько то сказали, що они ихъ вôдôслали до Ст. Бонифесъ, понеже ОО. Вас. мусять тамъ замельдувати ся, а зъ Ст. Бонифесъ епископъ вôдôшле ихъ де потреба. Тожь я приѣхавъ тутъ до Канады, але не просто до ОО. Вас. а оставъ въ Новой Скотіи, Кейпъ Бретонъ, Глесъ Бей и працювавъ я тамъ 5 мѣсяцѣвъ и доперва на веснѣ приѣхавъ до Едмонтонъ, Алта., де ОО. Вас. провадили місію и где я ся дуже утѣшивъ побачивши першій разъ своихъ ОО. на чужой земли.

Ся дописъ доси властиво не потрѣбна, але пишу те все длятого, щобы кождый знавъ, якй я зносины мавъ зъ ОО. Вас. и що я ихъ добре знаю, бо я у нихъ выховавъ ся, а въ Кристинополи перемешкавъ 8 лѣтъ, де мавъ досить способности до познаня ихъ.

Застерѣгаю ся такожь, що не выступаю противъ вѣры, тымъ бôльше, що не есьмъ богословомъ и вѣрую въ то, що мене церковь св. учить, але выступаю проти крутарства и шахрайства ОО. Василіянъ, що до будовы церкви и пониженя нашого.

Прибувши до Едмонтонъ ОО. Вас. зачали будовати церковь еще 1903 р. Склекали мітинґъ и пôшли оглядати лоты пôдъ будову ажь въ трехъ мѣстцяхъ. Перша французка площа, але та була за далека. Друга межи Русинами и въ краснôмъ положеню, але нашимъ Русинамъ не сподобалась, понеже п. Ґовда дуже стоявъ за нею и хотѣвъ самъ задатокъ свôй дати а всего мали лоты коштувати $600, теперь коштують около $2000. Тожь противники п. Ґовды запровадили на третю площу, де всѣмъ не сподобалось, бо була дуже на низинѣ (багно и вода) и радили в стовпчикахъ ставити церковь. То ще и до днесь згадують сй стовпчики, але моя мысль, що на стовпчикахъ можна поставити еще одного стовпа, дорадцю п. А., котрый бувъ ино вѣртрогонъ въ Едмонтонъ и повѣявъ ся до Саскачевенъ, а мы за его радою церкви не маемъ, бо вôнъ робивъ непрогу. Тожь мы зложили $140 на сю церковь и такъ остало, бо ся незгодили. Пôзнѣйше почали поручати справу будовы далѣ, на перемѣну, разъ ОО., другій разъ люде, и ОО. Василіяне умовляли будувати на французкôй площи, бо ОО. Вас. казали, що то ихъ, и що имъ епископъ латиньскій даруе. Але людямъ анѣ не снило ся яку церковь и для кого, ажь першій чоловѣкъ звернувъ на то увагу, п. Ґовда, кажучи: люде мы ся порадьмо яку церковь будемъ будувати? Але не прийшло до тои рады, бо ОО. Василіяне проповѣли зъ амвоны, що п. Ґовда еретикъ и одщепенецъ, а щобы его люде оминали якъ яку заразу. Читателѣ „Свободы" пригадують собѣ певно, якъ пôзнѣйше оденъ другого, т. е. п. Ґ. и о. Филясъ частовали въ „Свободѣ". Люде послухали ОО. и не зносились зъ п. Ґовдою и все дальше радили надъ церквою. Але пôзнѣйше не знати зъ вôдки духъ повѣявъ на людей и зачали домагати ся, щобы ОО. Вас. показали контрактъ, що то вже на правду подарованй лоты на руску католицку церковь. Тодѣ о. Дидикъ, парохъ едмонтоньскій, порадивши ся зъ о. Филясомъ своимъ игуменомъ, вôдповѣли намъ тыми словами (у п. Барановского на мітинґу), що то вже за богато того! Мы васъ упевняємъ, що то наше, а вы не вѣрите. Тожь скажу вамъ рѣшучй слова о. игумена: хочете вѣрте намъ, а хочете не вѣрте, що то наше. Мы васъ не силуємъ. Сй лоты не суть еще нашй, але епископъ обѣцявъ, що якъ мы попрацюемъ для него 10 лѣтъ, то будуть нашй.

Въ тôмъ перепрашаю, щобы мене хто не зробивъ брехуномъ, що я пишу денять лѣтъ працѣ для епископа. Може инакше сказали, то я не завважавъ, але менѣ здаесь, що для когожь бы иньшого вôнъ хотѣвъ, щобы працювали? Я мыслю, що для себе першого, але и не для насъ, бо мы вже перейшли не одну практику милосердія, що й вытримати не можь було.

Дальше казали оо. Василіяне: якъ хочете, ставте церковь на тыхъ лотахъ, що колись мають бути нашй, а если не хочете, то купѣть собѣ свôй плацъ и будуйте церковь самй, але мы, ОО. Василіяне, не пôдемо до вашои церкви вôдправляти. Мы теперь не маемо потребы будувати, ажь доперва за 8 або 10 лѣтъ будемо будувати церковь и монастырь. И по мітинґу.

Конець сеи дописи на 5-ôй сторонѣ.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... $2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... $1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецького 26, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Голодні дѣти.

Америка богатый край! Таке пануе загальне понятє и тутъ и ще бôльше въ Европѣ. И се правда, бѣда лишь, що зъ того богатства не всѣ користають. Оденъ Американець, зовсѣмъ не соціялістъ анѣ анархістъ, а лишь совѣсный чоловѣкъ, що приглядавъ ся житю за кôлька лѣтъ, прийшовъ до заключеня, що въ Сполученыхъ Державахъ є не менче якъ 10 міліоновъ бѣдныхъ людей, які не въ силѣ вôдживляти ся, зодягати ся и мешкати якъ належить. Той самъ Американець, его имя R. Hunter, каже, що еслибъ справу розслѣдити докладно, то можливо, що число бѣдакôвъ въ Сполученыхъ Державахъ перевысшило бы згадану суму и дôйшло до 15 а може навить 20 міліонôвъ людей. Та найгôрше лихо се те, що не лишь старші люде, але и дѣти мусять жити въ нуждѣ, а черезъ те не могуть розвиватись нѣ тѣлесно, нѣ умыслово, нѣ морально якъ належить. Въ самôмъ Ню Йорку має бути 60 до 70 тысячь дѣтей, що приходять до школы зовсѣмъ голодні або зъѣвши лишь невыстарчаюче снѣдане.

Се потверджує такожь инспекторъ N. Y. State Board of Charities. Пôдъ его наглядомъ зроблено дослѣдъ въ 32 промысловыхъ школахъ въ мѣстѣ Ню Йорку а выслѣдокъ бувъ такій, що зъ 10.707 дѣтей, що ходять до тихъ школъ лишь 1.855 приходили до школы сытѣ, доставши вôдповѣдне снѣдане; 7.415 ѣли на снѣдане хлѣбъ и каву або чай, около 1000 мали на снѣда не лишь самъ хлѣбъ або саму каву, а решта приходили до школы зовсѣмъ голодні. Подôбні обставины панують мабуть и въ другихъ школахъ не лишь мѣста Ню Йорку, але и другихъ мѣстъ. Въ сей способъ молоде поколѣнє стає фізично и умыслово нужденне та податне на всякі лихі вплывы.

Америка край богатый, бѣда лишь, що того багацтва уживають лишь не многі зо шкодою для загалу.

Выпадки.

Не треба доконче ажь вглядати въ урядові справозданя, щобы довѣдатись якъ величезна сила людей калѣчѣє та гине въ наслѣдокъ такъ званыхъ „нещасныхъ выпадкôвъ". Незапереченымъ фактомъ, примѣромъ, є, що американьскі желѣзницѣ калѣчать и убивають далеко бôльше людей, пасажирôвъ и робôтникôвъ, якъ желѣзницѣ якои небудь европейскои державы. Те саме можна сказати про всѣлякі копальнѣ. Цѣкаве при томъ, що коли бачимо якій такій поступъ въ другихъ напрямахъ, то въ томъ напрямѣ вмѣсто йти до лѣпшого иде до чимъ разъ гôршого. Въ роцѣ 1903 въ повѣтѣ Лакована было менче выпадкôвъ въ углевыхъ майнахъ якъ въ роцѣ 1904, помимо сего що въ 1904 роцѣ менче выкопано угля якъ въ роцѣ 1903. Єсли судити пôсля числа выпадкôвъ які лучились вôдъ 1-го Сѣчня сего року до теперь, то число выпадкôвъ въ сѣмъ роцѣ буде ще бôльше. Те саме дѣє ся въ инших галузяхъ промыслу, якъ се можна бачити зъ щоденныхъ часописей. Выпадки такі не все суть урядово рапортовані. Єслибъ яка чужа армія найшла на сей край и нищила здоровле, щастє и житє людей якъ се роблять днесь желѣзні, угльові и всякі другі компаніи, то певно, що всѣ часописи стали бы про се кричати, цѣлый край уоружививъ бы ся противъ ворога а конґресъ ухваливъ бы пенсіи для вдôвъ и сиротъ по погибшихъ герояхъ. Але що симъ нищителемъ, симъ ворогомъ є таки „свои" люде, свои компаніи, що зыскъ власный ставлять высше якъ здоровле а навить житє ближнього, — то и всѣ мовчать. Мовчать тимъ бôльше, що и часописи и суды и уряды и послы суть въ рукахъ таки тихъ самыхъ капіталістôвъ.

Число „выпадкôвъ" стане зменчатись доперва тогдѣ, коли робучій народъ стане брати бôльшу участь въ житю політичнôмъ и выбирати на уряды людей чесныхъ, справедливыхъ, маючихъ на оцѣ добро загалу а не зыски всѣлякихъ пôдприемцѣвъ та компаній.

Русины памятайте на Р. Бурсу въ Америцѣ.

Листъ Ґоркого до вôйска.

Звѣсный россійскій писатель Максимъ Ґоркій, котрый недавно сему сидѣвъ у вязници за свои свободолюбиві думки написавъ отсей листъ до россійскихъ жовнѣрôвъ, якій тутъ подаемо въ скороченю.

„Панове вояки! Въ нашôмъ краю, т. є. Росіи, вычерпали ся майже всѣ силы, економічні а маса народу засуджена на працю, що переходить єѣ силы, на безнастанну недостачу средствъ конче потрѣбныхъ до житя и на необхôдне вылюднене краю. Народъ удержуваный въ темнотѣ, не може розвинути своихъ силъ."

„Мы не можемо жити дальше въ сей спосôбъ. Россійскому народови треба хлѣба, свѣтла и волѣ. Вылѣчити свои недуги и загоити глубокі раны може тôльки самъ народъ, а до сего треба конституціи."

„Россійске правительство не въ силѣ зрозумѣти того, чого навчає історія. Се правительство вже було-бъ давнымъ давно зметене зъ шляху нашои историчнои судьбы, якбы народъ, притолоченый нуждою, темнотою и неволею не мавъ проти себе своеѣ-жь таки арміи. Такъ, можна справдѣ сказати „своеѣ арміи", божь вы одержали образоване коштомъ того народу, ваша платня платить ся зъ податкôвъ того люду, баґнеты и карабіны, які держите въ рукахъ, куплені за грошѣ сего люду. Вы самі дѣти того люду и отсе васъ посылають, абы були катами вашихъ братôвъ и сестеръ!"

„Застановѣть ся добре надъ тымъ, що сталось дня 22 сѣчня 1905 р. на улицяхъ Петербурга. Тысячѣ люда хотѣло подати цареви петицію, а въ замѣну за се пролито кровь. Панове вояки! Поспытайте вашу совѣсть, де ваше мѣсце? Чи при розбишакахъ, котрі кождои хвилѣ готові кровь проливати, чи при народѣ?"

„Майте почуте чести. Дежь ваше мѣсце, кажѣть! Чи зъ тыми вамъ держати, котрі лякають ся навѣть взяти петицію, чи зъ цѣлымъ россійскимъ народомъ? Якбы вы були людьми чести, не пôдносили бы вы рукъ на безборонныхъ. Не каляйте рукъ теперь, та не берѣть грошей вôдъ народу, котрого кровь такъ вамъ легко проливати."

Вôйна на Далекôмъ Сходѣ.

Петербургъ 20. Ґен. Ліневичь начальный командантъ россійскои арміи телеґрафує тутъ: Командантъ другои арміи доносить, що не зводивъ дальшихъ битвъ. Вôдъ першои и третои арміи не отримавемъ доси жадныхъ вѣдомостей. Недавно зробивемъ перегляд вôйска, котре прибуло зъ Росіи и знайшовемъ его въ добрôмъ станѣ. Мимо тои депешѣ въ Петербурзѣ суть дуже занепокоені о судьбу арміи Ліневича. Найбôльше грôзна для нихъ є одна кольона Японцѣвъ, котра въ поспѣшныхъ маршахъ посуває ся на пôвнôчь, а теперь находить ся 20 миль на заходъ вôдъ Росіянъ. Здаеть ся, що Ліневичь подѣливъ свою армію на двѣ части, зъ котрыхъ одна йде вздовжь зелѣзничого шляху, а друга йде дорогою въ напрямѣ до Кірінъ.

Майже щодня має царь нарады зъ ґен. Драґоміровымъ и зъ міністромъ вôйны ґен. Сахаровомъ надъ ситуаціею на Далекôмъ Сходѣ а ґенеральный штабъ выготовлює пляны зреорґанізованя побитои арміи.

Часопись „Новое Время" у вступнôй статѣ домагає ся заключеня мира, бо се є одинокій выходъ зъ сеи вôйны. Що Росія програла ту вôйну, то сему винна россійска дипльоматія, котра не приготовивши нѣ вôйска, нѣ фльоты пôдняла вôйну. Нехайже та дипльоматія постарає ся теперь о заключенє мира. (Часопись „Новое Время", одна зъ найповажнѣйшихъ въ Росіи, була до теперь за дальшимъ веденемъ вôйны.)

Хочь еще не обчислено докладно стратъ въ битвѣ пôдъ Мукденомъ, то пôсля справозданъ обчисляють, що убитыхъ, раненыхъ або взятыхъ до неволѣ є 120 тысячь а около 80 пушокъ попалось въ руки Японцѣвъ.

Пôсля депешѣ яка наспѣла тутъ пôзно въ ночи, армія ґен. Ліневича осягнула вже укрѣплені позиціи, які находять ся на пôвнôчь вôдъ Телінґъ и тамъ не могуть вже Японцѣ выконувати такихъ нагальныхъ атакôвъ якъ пôдъ Мукденомъ.

Парижь 20. Доносять тутъ зъ Петербурга, що смертельнôсть въ россійскôй арміи є страшна. Въ Гарбинѣ умерло минувшого тыжня 5 тысячь людей внаслѣдокъ слабости и ранъ. Хорі и ранені лежать въ зелѣзничихъ возахъ и нема кому дбати о нихъ.

Вашінґтонъ 20. До японьского консуляту прибула тутъ зъ Токіо слѣдуюча депеша: 19 Японцѣ заняли мѣсцевôсть Кайянъ, що лежить 20 миль на пôвнôчь вôдъ прорѣзу Те. Росіяне цофнули ся знищивши за собою кôлька мостôвъ.

Берлинъ 20. Японцѣ старають ся затягнути позычку въ нѣмецкихъ банкахъ на цѣли воєнні. Часть позычки має покрыти ню-йоркскій банкъ.

Лондонъ 21. Наспѣла тутъ вѣдомôсть, що ґен. Куропаткинъ просивъ царя, щобы йому позволивъ радше служити пôдъ розказами Ліневича, чимъ вертати зъ соромомъ до Росіи. Царь на се призволивъ, и ґен. Куропаткинъ обнявъ провôдъ надъ першою арміею, котра оставала пôдъ начальствомъ Ліневича. Армія тота становить задню сторожу я боронить цофаючихъ ся Росіянъ.

Военна рада мала въ понедѣлокъ засѣданє, пôдъ проводомъ ґен. Драґомірова на котрôмъ порѣшено вести вôйну дальше и зарядити дальшу мобілізацію вôйска.

Прорѣзъ Ґуншу (108 миль на пôвнôчь вôдъ прорѣзу Те) 27. Вôйска, що мають крыти вôдворотъ Росіянъ зъ пôдъ Мукдену суть зовсѣмъ здеморалізовані. Они розбили ся у всхôднôмъ горбковатôмъ краю и доперва теперь вертають до своихъ вôддѣлôвъ.

Петербургъ 21. Армія ґен. Ліневича перейшла рѣку Сунґарі, и если понищили за собою комунікацію и мосты на рѣцѣ, въ такôмъ разѣ погоня Японцѣвъ скôнчила ся, а Росіяне не будуть могли привести до ладу свою армію.

Часть залоги Владивостоку находить ся въ дорозѣ до Гарбина, щобы скрѣпити армію Ліневича.

Полоненыхъ пôдъ Мукденомъ Росіянъ вже перевозять до Япону. Японьске правительство призначило до перевозу 40 пароходôвъ.

Пôсля японьскихъ обчисленъ стратили Японцѣ пôдъ Мукденомъ 50 тысячь люда, а Росіяне стратили 175 тысячь убитыхъ, раненыхъ и до неволѣ взятыхъ.

Лондонъ 21. Наспѣла тутъ вѣсть, що корпусъ ґен. Ренненкампфа зôставъ вôдтятый вôдъ головнои арміи, недалеко вôдъ прорѣзу Те.

Берлинъ 21. Нѣмецкі банки згодили ся удѣлити Японцямъ позычку въ квотѣ 50 міліонôвъ долярôвъ на 5 процентъ.

Петербургъ 22. Депеша ґен. Ліневича звучить: „Вôддѣлы японьскои арміи кавалеріи показали ся вчера передъ нашою передною сторожею. За кавалеріею стояла пѣхота, котра заняла мѣсцевôсть Мачанці." Зъ тои депешѣ слѣдно, що Японцѣ суть на передѣ россійскои арміи, отже що россійска армія має вôдтятый вôдворотъ.

Головна японьска армія находить ся коло прорѣзу Те. Въ послѣдныхъ дняхъ часто приходило до битвъ помѣжь посуваючими ся напередъ Японцями а цофаючими ся Росіянами. Въ битвахъ тыхъ брала участь такожь и артилерія.

Коли ґен. Ліневичь перейшовъ зъ арміею рѣку Сунґарі, то знатоки военні припускають, що буде старавъ ся задержати позиціи мѣжь Кванчанґтсе а Кірінъ, позаякъ рôвнина надъ рѣкою Сунґарі є дуже плодовита и легко тамъ о живнôсть. Але рôвночасно готовить ся Ліневичь такожь до вôдвороту до Гарбина. Єслибы Японцѣ дотерли до Кірінъ, въ такôмъ случаю Владивостокъ зôставъ бы вôдтятый.

Зъ того що ґен. Ліневичь давъ своѣй арміи день вôдпочинку, можна вносити, що його армія є приверненна вже до порядку.

Поворотъ Куропаткина на поле вôйны и обнятє команды надъ першою арміею приняла россійска преса зъ великимъ одушевленемъ.

Часопись „Сынъ атечества" котру за кару застановлено на три мѣсяцѣ, выдала нынѣ перше число по вôдбутю кары. Заразъ на вступѣ домагає ся та часопись заключеня мира и покôнченя вôйны. На вôйну въ Манджуріи выдала Росія тысячь міліонôвъ долярôвъ, а кôлько тамъ крови пролягло, кôлько тамъ жертвъ упало?! А щобы то було, якбы тыхъ тысячь міліонôвъ долярôвъ обернуло було правительство на школы, на шпиталѣ, гостинцѣ и т. д.?!

Ґунтзулінґъ 22. Пôсля вѣдомостей які тутъ доходять, схôдна японьска армія машируе въ напрямѣ до Кірінъ, а захôдна въ напрямѣ до Гарбина. Ґен. Куропаткинъ обнявъ провôдъ надъ першою арміею, сердечно витаный вôйскомъ и офіцирами. Тутъ такожь мѣстить ся його кватыра. Вôйска свѣжі, що прибувають зъ Европы, йдуть на полудне и змѣняють змучену задну сторожу.

Петербургъ 22. Въ протягу десятьохъ днѣвъ получить ся фльота адмірала Рождественьского зъ фльотою адм. Небоґатова и тогдѣ станутъ до битвы зъ адм. Тоґо. (Отже вѣсти про вôдкликанє Рождественьского суть неправдиві.)

Петербургъ 23. Міністры, та дорадники царя, котрі суть приклонниками мира, зъеднали собѣ вплывъ на царя, котрый вже рѣшеный є на миръ, але на такій, котрый бы не приносивъ нечести россійскôй державѣ. Ходять навѣть поголоски, що вже пороблено вступні кроки до заключеня мира.

Лондонъ 23. Переспрaвы Японцѣвъ въ цѣли полагодженя пожички на военні цѣли, еще не суть покôнчені. Грошѣ мають дати банки нѣмецкі, анґлійскі та американьскі.

Петербургъ 23. Росія затягає внутрѣшну пожичку въ сумѣ 100 міліонôвъ долярôвъ.

Прорѣзъ Ґуншу 23. Японцѣ посувають ся на пôвнôчь въ слѣдъ за россійскою задною сторожею, и машируютъ денно 8½ миль. Японцѣ старають ся зъ обохъ крилъ обступити Росіянъ, однакъ нема ничь певного про силу японьскихъ кольонъ.

Помежи Сунтупу а прорѣзомъ Ґуншу, вздовжь зелѣзничого шляху лежать стрôмки горбки, въ котрыхъ бы можна ставити Японцямъ завзятый опôръ. Чи задержить ся тамъ ґен. Ліневичь, се є велике питанє, бо если силы його суть за слабі, и Японцѣ знова його побьють, въ такôмъ случаю Владивостокъ мôгъ бы попасти въ руки Японцѣвъ, а Росіянамъ не лишилось бы ничь иншого, якъ полишивши Гарбинъ, утѣкати въ глубину Сибѣру.

Щобы россійска армія могла пôдняти якусь успѣшну акцію, то потребує найменше 200.000 свѣжого вôйска.

Заворушеня въ Росіи.

Петербургъ 20 марта. Також и Литовцѣ домагають ся своихъ національныхъ правъ и рôвноставленя зъ російскимъ народомъ. Литовска мова мае бути заведена въ школахъ и урядахъ, а всѣ російски̂ урядники, котри̂ мають до дѣла зъ Литовцями, мусять знати литовску мову.

До Березины выслано три швадроны драґонôвъ, щобы привернути ладъ, позаякъ мали тамъ заворушитись жиды и мали убити шефа поліціи и колькохъ другихъ чиновникôвъ.

Шіта, всхôдный Сибѣръ, 20. По скôнченю страйку зелѣзничихъ робôтникôвъ, застрайкували тутъ теперь робôтники телеґрафічни̂, щобы здобути лѣпшу платню. Мѣсця ихъ заступлено поліцаями и другими державными слугами.

Парижь 20. Доносять тутъ зъ Петербурга, що заворушеня селянъ на провінціи̂ прибирають застрашаючи̂ розмѣры. Народъ нападае на дворы, нищить ихъ, а худобу и всякій добытокъ забирае зъ собою. Въ полудневыхъ провінціяхъ збирають ся ватаги по 2000 и 3000 людей уоруженыхъ въ косы, серпы, сокиры та вила, и такъ нападають та рабують паньски̂ дворы.

Петербургъ 21. Дня 24 марта мае зôбрати ся на нараду комісія пôдъ проводомъ барона Сельского въ его приватнôмъ помешканю. Комісія та мае полагодити и застановити ся надъ рôжными предложенями провінціонального дворяньства, земство, и т. д. Нарады тои комісіи будуть тревати до першого жовтня. Выслѣдъ тыхъ нарадъ буде предложеный державнôй радѣ, котра остаточно порѣшить, яки̂ будуть заведени̂ реформы. Выбôръ делеґацій наступивъ бы 1 сѣчня, 1906 р.

Въ Лодзѣ стрѣлено на улицѣ колька разôвъ до поліційного урядника Маґунова и ранено его небеспечно. Особы, котри̂ вôддали выстрѣлы, утѣкли.

Варшава 21. Черезъ вôкно дому, въ котрôмъ находило ся много гузарôвъ, кинувъ хтось бомбу. Чотырохъ гузарôвъ зôстало убитыхъ, много раненыхъ. Виновникôвъ не знайдено.

Нынѣ арештовано тутъ 120 ученикôвъ, коли они намавляли своихъ товаришôвъ, щобы не йшли до школы.

Петербургъ 21. Декотри̂ російски̂ часописи роблять докоры нѣмецкимъ, францускимъ та анґлійскимъ банкамъ, що они грôшми пôдпомагають страйкъ въ Росіи, щобы въ сей спосôбъ приневолити російске правительство до заключеня мира, бо тогдѣ будуть могли выкористовувати рôжни̂ концесіи приобѣцяни̂ имъ въ Манджуріи.

Посадникъ мѣста Петербурга Ломяновъ, мавъ ся выразити, що будучность Росіи зависить вôдъ користного заключеня мира и вôдъ здавленя внутрѣшныхъ заворушень. О дальшôмъ веденю вôйны годѣ говорити, бо сибирійска зелѣзниця е цѣлкомъ неспосôбна до транспорту потрѣбного вôйска и матеріялôвъ военныхъ.

Петербургъ 22. Невѣсный чоловѣкъ стрѣливъ нынѣ въ Двѣньску до тамошного урядника поліційного Деґтерева и ранивъ його небеспечно въ голову, вôдтакъ самъ утѣкъ. Двѣнскъ е осередкомъ селяньского руху въ Росіи. Сотки осôбъ зôстало тамъ въ послѣднихъ часахъ арештованыхъ.

На спеціяльнôмъ засѣданю міністеріяльнои рады въ Петербурзѣ президентъ Витте и други̂ міністры обговорювали справу знесеня російской выкладовои мовы зъ польскихъ школъ, чого Поляки вже вôдъ трийцяти лѣтъ домагають ся.

Также порѣшено вôтворити всѣ высши̂ заведеня научови̂ и університеты дня 14 вересня.

Кутно 23. Въ селѣ Лямента прийшло до заворушень селянъ. Товпа народа не хотѣла пустити робôтникôвъ на паньске поле. На зазывъ прибула компанія вôйска зъ шефомъ поліційнымъ на чолѣ и дала двѣ сальвы до народа. 10 селянъ згинуло на мѣсци, 50 зôстало раненыхъ.

Петербургъ 23. Міністеръ просвѣты загадуе ввести въ Росіи примусове посиланє дѣтей до школы.

Одеса 24. 3000 резервістôвъ, котри̂ въ короткôмъ часѣ мають йти на поле вôйны, демонстратитно переходили черезъ улицѣ мѣста, заявляючи, що радше всьо понищать, заки дадуть ся повести на поле вôйны. Послано проти нихъ реґулярне вôйско, щобы ихъ успокоило.

Зъ военныхъ картинъ.

Звѣсный російскій письменникъ Леонидъ Андреевъ описуе ось якъ страшни̂ сцены зъ теперѣшнои вôйны на далекôмъ Сходѣ: Въ пôльнôмъ лазаретѣ я вôдвѣдавъ мого приятеля С., раненого кулею въ груди. Розказувавъ менѣ шептомъ про приступъ на шанцѣ, де потерпѣвъ рану. Страшне було дѣлане тыхъ кôльчастыхъ дротяныхъ сѣтей, що якъ вужѣ оплѣтали воякôвъ и дусили ихъ въ своимъ обôймахъ. Бачивъ, якъ такій натягненый дротъ, перетятый въ однôмъ кôнци, изъ свистомъ прошибъ воздухъ и въ однôй хвилѣ оплѣвъ трехъ воякôвъ. Колючки дерли одѣжь и вбивали ся въ тѣло нещасныхъ, що зъ болю вили ся и кричали якъ навѣжени̂. Оденъ зъ нихъ, поцѣленый кулею, висѣвъ уже мертвый, а два инши̂ волѣкли его за собою, ажь лишивъ ся при житю лише оденъ, що добувавъ надлюдскихъ зусиль, абы увôльнити ся вôдъ страшного тягару. Була се немовь якась шалена играшка живыхъ зъ трупами, зъ якои нѣхто не выходить живымъ. При однôмъ такôмъ засѣцѣ лягло поверхъ 2000 воякôвъ. Пôдчасъ коли перетинали дроты, силуючись увôльнити ся зъ ихъ обôймôвъ, неприятель засыпувавъ ихъ безнастаннымъ градомъ куль и картачôвъ. Приятель впевнювавъ мене, що чогось такъ страшного не бачивъ нѣколи и що той приступъ бувбы очивидячки скôнчивъ ся божевôльною утечею, колибъ бѣдолашни̂ вояки знали, въ котру сторону мають утѣкати. Але той рядъ 10 до 13 дротяныхъ засѣкôвъ, що ихъ оплѣтали, та лябіринтъ глубокихъ вовчихъ ямъ зъ кôнчастыми палями на днѣ, такъ ихъ затуманивъ, що нѣхто не годенъ бувъ орієнтувати ся на тôмъ страшнôмъ поли смерти. Одни̂ кидали ся до тыхъ лѣйковатыхъ ямъ, а попавши тамъ на кôнчастый паль, подрѣгували якъ манекіны на нитцѣ. Нови̂ тѣла спадали на нихъ и незабаромъ цѣла яма заповнила ся по береги ворушливою кровавою масою. Многи̂, хитаючись якъ пяни̂, бѣгли просто на дротяни̂ засѣки, звисали въ нихъ и кричали, ажь куля вкоротила ихъ муки. Впрочѣмъ всѣ робили враженє пяныхъ; одни̂ проклинали въ страшный спосôбъ, други̂ смѣяли ся, коли кôльчастый дрôтъ оплѣвъ имъ рамя або ноги. Вôнъ самъ (мôй приятель) вôдъ самого рана не мавъ нѣчого въ ротѣ и попавъ въ дивный настрôй. Хвилями здавало ся ему, що ось-ось зомлѣе, то знову опанувавъ его безмежный лякъ. Коли хтось коло него затягнувъ пѣсню, вôнъ пôдхоплювавъ мельодію, а за нимъ инши̂ и незабаромъ пѣсня поплыла цѣлымъ хоромъ. Не знавъ самъ, що спѣвае, але тямить, що се була якась весела пѣсонька. Такъ вони спѣвали, а всьо довкола червонѣло ся вôдъ крови. Небо выглядало також червоне; здавало ся, що у вселеннôй скоила ся якась катастрофа, зайшовъ якійсь дивный переворотъ, при котрôмъ щезли всѣ барвы синя, зелена та инши̂ спокôйнѣйши̂, а лишила ся тôльки одна, ярко-червона, въ якôй сонце свѣтило якъ бенґальскій огонь. А люде смѣяли ся... якъ пяни̂. Може навѣть и танцювали, колькохъ принайменше скакало немовь пôдчасъ танцю. И мôй приятель пригадавъ собѣ докладно, що якъ куля прошила ему груди, его ноги закимъ втеряли свѣдомôсть, зробили ще кôлька скокôвъ, немовь танцюючи.

Допись.

Зъ Едмонтонъ, Кан.

(Продовжене зô стороны 3-ои).

Теперь же я васъ, люби̂ читателѣ прошу, розважте сами̂, для чого ОО. Василіяне вôдмовили для насъ Богослуженя въ тôй церквѣ, котру бы мы побудовали Господу Богу своимъ коштомъ? Чи то супротивно св. католицкôй вѣрѣ, если бы мы на славу Божу Дôмъ Божій своими лептами здвигнули? Я не знаю, — може то тôлько ОО. Василіянъ жертвы Всевышный пріймае? Я ту справу поручаю богословамъ, нехай они розвязують, бо я свѣтскій чоловѣкъ и до того за молодый, заледви 31 рôкъ маю, и не студіювавъ доґматôвъ святои вѣры, то належить до священикôвъ, а я заледви дякъ. Вправдѣ есьмъ и столяремъ, але столяръ, то й не згадувати бы лучше, бо и того не знае, що дякъ. Отже мы на тôмъ рѣшили, завязати комітетъ и будувати церковь сами̂, а попа Богъ дасть. Пôзнои осени 1904 року на загальнôмъ мітинґу въ домѣ п. Барановского выбрали трохъ честныхъ господарêвъ едмонтоньскихъ яко комітетъ, зложили по можности якъ наши̂ силы (а честь найбôльша п. Рудикови, бо першій положивъ оферу — $25), и урадили колектувати грошѣ и купити хочь два лоты пôдъ будову церкви а тымчасомъ побудувати церковцю маленьку и при тôмъ дôмъ для священика, дебы могла бути и саля на читальню, науку спѣву и мітинґова саля, та щобъ той маетокъ бувъ записаный на руску католицку парохіяльну громадску церковь въ Едмонтонѣ. Скоро про се довѣдали ся наши̂ духовни̂ сейчасъ дали имя тому дѣлу, що безъ головы, а въ друге похвалили, що на контрактѣ стоить церковь католицка, але тыхъ „фтитъ“ не могли зложити що й громадска, хочь пôзнѣйше якось за помочію другихъ переслябизовали. Отже купилисьмо два лоты, що коштували $500. и заплатили 275 дол. а решту поволи малисьмо складати и зъ колекты выплачати, и кождый радо дававъ. ОО. В. збачили, що имъ бизнесъ гине и не чекали ажь 10 лѣтъ на запись, а всего 5 мѣсяцѣвъ вôдъ того часу якъ мы лоты купили. Зъ весною епископъ Лѣґаль въ своѣй лабораторіи выробивъ бомбу и давъ ОО. В., а они запалили ґнôтъ и зъ бомбы пукла церковь за $2.500.; 18 лотôвъ, 2 гавзы и стайню купили за оденъ дол. и 50 центôвъ, а епископъ давъ имъ контрактъ права вѣчности. ОО. В. побудували церковь за $2.500. и въ осени на великого святого Кунцевича посвятили.

Отже по посвяченю церкви наставъ спокôй. На парохіяльни̂ лоты нѣхто не складае, бо вже стоить церковь Василіяньска чи французка, не знаю, а бо. Василіяне хочуть щобы мы парохіяльни̂ лоты продали и грошѣ до ихъ кишенѣ дали. Але я ту справу першій порушивъ, щобы безъ жадного застереженя грошей не дати, бо мы до тои церкви жадного права не маемъ. Хочь они кажуть, що то церковь руска, але то для нихъ а не для насъ. Мы хотѣли, щобы Отцѣ Василіяне зробили контрактъ такъ, щобы и мы мали право до церкви, и щобы не мавъ права егомосць насъ колись копнути зъ церкви такъ якъ то бувае въ старôмъ краю не разъ. Тожь мы урадили на загальнôмъ мітинґу, щобы намъ ОО. Василіяне въ разѣ якбы уступали зъ якихъ непредвидженыхъ причинъ, такихъ два лоты якихъ мы теперь тратимъ, бо продаемо и даемо имъ, щобы лишили намъ таки̂ сами̂, и представилисьмо въ самперѣдъ сю справу всечеснѣйшому отцю Дидикови, нашому пароховi. И щожь зъ того? Малисьмо ся, мы, мали, якъ егомосць зачали въ стôлъ кулаками рѣзати! Я щобымъ бувъ коло дверей, то зъ певностію бувбымъ утѣкъ. И якъ зачали сю рѣчь высмѣвати, а свôй чинъ выславляти висше небесъ, кажучи, мы таки̂ славни̂, тысячѣ, тысячѣ святыхъ маемъ, тôлько епископôвъ зъ нашого чина було и т. д. и мы бисьмо мали таке дурне теперь зробити? Нѣколи. Тôлько то забули сказати, що хочь мали епископôвъ и святыхъ алежь бо мали мѣжь собою и розпустникôвъ и піякôвъ, що тôлько згôршене давали, зъ монастирôвъ стайнѣ, курники, шпихлѣрѣ поробили. И закôнчивъ ся мітинґъ. Мы надѣялись порады и мати посередника помежи нами а о. провінціяломъ Філясомъ, а тымчасомъ зачепили нещасте на наши̂ головы. Опôсля чекаемъ на о. провінціяла якъ буде вôдѣздивъ до старого краю, що намъ той скаже. Наспѣвъ и той ожиданый часъ, прибувъ о. Філясъ до Едмонтону и приѣхавъ въ той часъ и о. Филиповъ зô старого краю. Въ той день люде зôбрались на мітинґъ, щобы попращатись зъ о. Філясомъ, а зъ прибувшимъ о. Филиповимъ звитатись, але щожь — нема. Ходять, шукають, чекають а ихъ нема, ажь пôзно въ ночи довѣдуемъ ся, що они забули о насъ а дмухнули на саночкахъ до паннôвъ, певно оденъ на pożegnanie а другій на przywitanie. Доперва пôзно прибули и до насъ, и ось що мы чули вôдъ о. провінціяла: „Волю 200 стратити, якъ таке дурне зробити“! Отожь, мили̂ братя, то велике дурне, бо церковь коштуе ино знадвору окôнчена $2.500. а въ серединѣ голи̂ стѣны и тôлько провізорична пôдлога поединча; они кажуть намъ еѣ укôнчити, и той довгъ $2.500. выплатити, и зъ тыхъ нашихъ лотôвъ проданыхъ грошѣ дати. То се мудре, а два лоты на якійсь непредвидженый выпадокъ записати для насъ на церковь, то се назвали дурне. Я не знаю самъ що казати, бо мене и ти̂ котри̂ о тое старають ся збештали. О. Дидикъ зъ амвону назвали насъ бунтôвниками и дурнями при каждôй спосôбности, и заказали до церкви, щобы мы не ходили. И они безъ насъ обôйдуть ся, бо мають бôльшость въ брехунахъ. Котрый впередъ не мавъ приступу лизнути въ руку, то теперь нализже ся до не хочу. Отсе плоды місійни̂ подвижникôвъ ОО. Василіянъ, робити незгоду межи народомъ, колотити нимъ, доѣти его, и еще й дурнемъ называти. Справдѣ спасене еще ту на тôмъ свѣтѣ, за стараньемъ дѣлателѣвъ въ винограде, але не знаю въ чiѣмъ.

Прокопій Маґера.
зъ Edmonton, Alta, Канада.

НОВИНКИ.

— УБИЛО Ивана Пашенковятъ, зъ села Середнього, пов. Лѣско въ Галичинѣ, Поломало ему обѣ ноги и лѣву руку. Небôщикъ полишивъ жѣнку въ краю и двое дѣтей. До Союза, вôддѣлъ 113, належавъ вôдъ Октобра 1904. Похоронено его въ Cambria, Pa. Похоронъ мавъ дуже гарный. Вѣчная ему память!

Петро Цапарь, секретарь.

— ВЪ Парижи арештовано онодѣ ґр. Йосифа Борковского пôдъ замѣтомъ крадежи и обманьства. Ходило о три факты. Ґр. Борковскій набувъ вôдъ одного пôдпрефекта образъ Мікельанджелля вартости 20 тысячь франкôвъ и грошей не заплативъ, а образъ давно продавъ. Арештованый впевнюе, що заплативъ 20 тысячь франкôвъ, але образъ бувъ фальзіфікатомъ вартости 50 франкôвъ. Зъ жалобою выступають теперь спадкоемцѣ по тôмъ пôдпрефектѣ, а справа о стôлько неясна, що пôдпрефектъ померь. Инакше представляють ся два инши̂ факты. Вôдъ якоись панѣ Діфуръ набувъ ґр. Борковскій на кредитъ коронки вартости 6000 франкôвъ, але не заплативши анѣ франка, продавъ ихъ за 2000 франкôвъ. Подôбно купивъ вôдъ антикваря Отіята стари̂ макаты вартости около 4000 франкôвъ а заставивъ ихъ за 400 франкôвъ. Въ Парижи уживавъ ґр. Бор. шумныхъ титулôвъ, якъ комтура мальтаньскихъ лицарѣвъ, кавалера ордеру св. Юра, російского шамбеляна и т. п. Ґр. Борковскій уродивъ ся въ 1868 р. въ Шляхтинцяхъ, въ Галичинѣ, и е сыномъ ґр. Альфреда Борковского. Его мати живе у Львовѣ

— ВЪ Оріяндѣ на Кримѣ, недалеко царскои резиденціи, въ Ливадіи, вôдкрыто тайну друкарню и складъ революційныхъ брошуръ та проклямацій, призначеныхъ до аґітаціи въ полудневôй Росіи. Поліція достала ся въ ночи до льокалю и заскочила чотирохъ людей при друкованю. Три зъ нихъ дали ся арештувати безъ опору, а четвертый почавъ утѣкати. Гоненый поліціею ажь на берѣгъ моря кинувъ ся у воду. Наслѣдкомъ сего вôдкрытя переведено численни̂ арештованя въ Ялтѣ и Левадіи.

Переписка Редакціи.

Вп. Р. К. — въ Т. Неможливо давати информацій та ще и широкихъ. Найлѣпше буде подати оголошене въ тутешныхъ часописяхъ або краевыхъ, а интересовани̂ пришлють информацій. При нинѣшныхъ обставинахъ въ Америцѣ учитель мусить бути музыкальный и знати дяковство.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный председатель	КОНСТ. КИРЧÔВЪ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касієръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко, Olyphant, Pa.

Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій, Baltimore, M. D.

Заст. касієра ....А. Янковичь, Mc Adoo, Pa.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій.............Trauger, Pa.
К. Кобанъ....................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока...................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько....................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко.............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь...............Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и чапишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. **а вôнъ вамъ дасть близшій поясненя и пришле потрѣбнй рѣчи.**

До вѣдомости

секретарямъ братствъ, що належать до Союза.

Выказы мѣсячнй треба посилати до головного секретаря вразъ зъ чеками або моніордерами на грошѣ, только що на моніордерахъ треба выписувати имя касієра Alex Sharshon, Treas. L. R. N. U.

По декларацій, грамоты, вôдзнаки, статуты, книжочки до записуваня мѣсячного и т. п. рѣчи треба писати до головного секретара.

Спись новоприступившихъ, померших або выступившихъ членôвъ треба посилати до головного секретара.

До редакцій „Свободы" треба засилати квіты на посмертне, адресы нововступившихъ, выступившихъ або помершихъ членôвъ а также всѣ змѣны адресôвъ. Въ листахъ все треба написати докладно до якого братства (вôддѣлу) членъ належить.

Адресъ головного секретара є: Mr. S. Jadlowski, Box 76, Jersey City, N. J.

Адресъ „Свободы" такій: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

БАЧНÔСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и вôддѣлôвъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головной Конвенціи въ Shamokin, Pa. референтъ статутôвъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступаючихъ членôвъ, маючи на цѣли, що половина того вступного мае оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, що бы братства и вôддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдуе:

Вôдъ 16 до 20 лѣтъ скôнченыхъ безъ вступного;
Вôдъ 21 до 25 лѣтъ скôнченыхъ вступне 25 цнт.;
Вôдъ 26 до 30 лѣтъ скôнченыхъ вступне 50 цнт.;
Хто мае 31 лѣтъ скôнченыхъ вступне 75 цнт.;
Хто мае 32 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.00 доляра;
Хто мае 33 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.25 дол.;
Хто мае 34 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.50 дол.;
Хто мае 35 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.75 дол.;
Хто мае 36 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.00 дол.;
Хто мае 37 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.25 дол.;
Хто мае 38 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.50 дол.;
Хто мае 39 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.75 дол.;
Хто мае 40 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.00 дол.;
Хто мае 41 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.50 дол.;
Хто мае 42 до 45 лѣтъ скôнченыхъ 5.00 дол.

Таке вступне всѣ братства, и вôддѣлы Р. Н. С. мають побирати вôдъ ново приступаючихъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:

К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр.,
А. Шаршонь, касієръ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

ЗУЗАННА ЛАЗОРЧАКЪ, жена Митра Лазорчака, члена Р. Н. Союза, вôдд. 89 въ Lopez, Pa., упокоила ся 24-го Сѣчня, 1905, въ Угорщинѣ.

ЄВА ЛЕБЕТЬ, жена Тимка Лебеть, члена Р. Н. Союза, вôдд. 96 въ Providence, R. I., упокоила ся 26-го Сѣчня, 1905, въ Галичинѣ.

ВОЛОДИМИРЪ БОГАЧИКЪ сынъ Семена, лѣтъ 3, чл. Р. Н. Союза, вôдд. 69 въ New York, N. Y., померъ 1-го Лютого, 1905.

Вѣчная память!

Ч. 537. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ долярôвъ, котрй я низше пôдписана отримала яко посмертну запомогу по мужу Иванѣ Дуткевичь зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Franklin Furnace, N. J. . . . 1905,

Катарина Дуткевичь.
Олекса Коваликъ, свѣдокъ,
Стефанъ Пласконь „
Федôръ Ґонцъ, предсѣдат.,
Павло Данчовскій, секрет.

Ч. 534. КВІТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрй я низше пôдписана отримала яко посмертну запомогу по мужу Михайлѣ Кевешь зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Glen Lyon, Pa., March 23, 1905.

Марія Кевешь.
Данило Ґарбера, свѣдокъ,
Алекс. Круликовскій „
Анна Коваль, предсѣдат.,
Андрѣй Живѣцкій, секрет.

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. АА. Петра і Павла від. Союза 110, відбувало мітинґ 12-го Марця, котрий мав бути еще 5-го Марця а то з тої причини, що предсідатель Павло Ґера від'їхав з Leetsdale, Pa. до Alleghany і забрав книжки братскі з собою і на мітинґ не приїхав ані книжок не прислав. В якій цілі і длячого він се зробив годі сказати. А вы любі братя, котрі належите до нашого братства зійдіть ся на мітинґ 2-го цьвітня о годині 1-ій пополудни, на котрім будемо вибирати предсідателя і секретара і також маємо важну справу вам оголосити. Хто не буде на мітинґу підлягає карі 50 центів. Також повідомляєм, що будемо принимати нових членів, котрі ся зголосять на мітинґу.

Іван Кляйн,
Петро Смольницкий.
Павло Середницкий.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ McKeesport, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 48, буде отримувати мітинґъ 2-го Апрѣля. На тôмъ мітинґу будуть прочитанй рахунки за 3 мѣсяцѣ. Будемо также принимати новыхъ членôвъ. Просимо всѣхъ, щобы зôйшли ся на сей мітинґъ. Мітинґи вôдбувають ся въ кожду першу Недѣлю по першôмъ въ гали пôдъ церквою. — А. Русенко, секретарь.

ВЗЫВАЄМО

членôвъ братства св. О. Николая и Р. Н. Союза, Вôдд. 53 въ Пітсбурґу, а то: Алекс. Федорчака, Никифора Пейка, Семана Команъ, Михаила Сирко, Лешка Цѣцѣло, Андрея Сопура, Андрея Лаврôвского, Василя Демко, Стефана Мигалика, Николая Гончарика, Николая Лазора, Яна Маросъ, Констат. Бодака, Теодора Дашинецъ, Стефана Ющака, щобы до 8 днѣвъ вôдъ оголошеня того завзыву надôслали на адресу Rev. N. Stefanovitch, 619 Carson St. S. S. Pittsburg, Pa. даты до декларацій. Єсли до того часу не надôшлють а стане ся зъ ними яке нещасте, то за се анѣ Союзъ анѣ братцтво не буде вôдвѣчальнымъ. Та увага записана до книги протоколярнои братцтва.

Урядъ братцтва.

ЧИТАЙТЕ!

Вже вышла нова книжочка „Слова" п. з.:

„Хто зъ чого жие" и „Земля рече".

Просвѣтне выдавництво „Слово" выдае одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця.

Передплата на „Слово" выносить **на рôкъ $1.50.**

Безъ грошей книжочокъ „Слова не высилаесь нѣкому.

Доси вышло 11 книжочокъ.

Хто хоче записати собѣ „Слово", нехай выпише на понисшôй картцѣ що треба, вытне еѣ и зашле на адресу: „SLOVO" Box 353, Scranton, Pa.

Я ....
замешкалый (подати докладный адресъ)....................
.... число ....
улиця ...., посилаю $1.50 на
просвѣтнй книжочки „Слово".
Пропу менѣ ихъ посилати вôдъ.......... числа.

Дописи.

Зъ Dinwoodie, Alta., Can.

Въ насъ сеся зима дуже легка. Цѣлый пôстъ передъ Рождествомъ Христовымъ не було великого морозу, только десь по трохи; и такъ було до першого Лютого. А вôдъ першого Лютого було трохи морозу но до Трохъ Святителѣвъ, а вôдъ Трохъ Святит. дуже красне тепло.

Насъ тутъ Русинôвъ є около 60 до 70 фамилій, ще не маємо нѣ церкви, анѣ школы, анѣ читальнѣ. Вôдъ насъ до мѣста малого 16 миль, а до великого 85 миль, то менче мѣсто называе ся Vegreville, а бôльше Edmonton. Тутъ робять колѣеву дорогу зъ Wetaskawin на Vegreville.

Василь Уґлачь.

Зъ Фішкрікъ, Саск. Кан.

На нашôй околици мають вже Русины 3 церковцѣ а всѣ на даровизнѣ. Опôсля надумались, що лѣпше булобъ имъ мати церковь на своѣй земли и взяли фарму на сплату на 5 лѣтъ. Першу рату легко сплатили, другу вже тяжше, а трету вже найтяжше приходить, бо приѣхавъ тутъ о. Строцкій и побаламутивъ людей. Казавъ, шкода васъ люде, що вы такій тягаръ кладете на себе непотрѣбно, бо латиньскій епископъ возьме пôдъ свою контролю вашу фарму и церкву. Лѣпше вôдпустѣть ту фарму менѣ, а я покладу монастырь — а хочь вы дали вже половину, то я вамъ вôдпущу 40 акрôвъ на церковь и цминтаръ. То по такôй бесѣдѣ люде геть збаламутили ся и не знають що робити.

П. Жовкôвскій.

СПРОСТОВАНЄ.

Зъ Plymouth, Pa.

Прошу помѣстити отсихъ моихъ пару слôвъ въ „Свободѣ" яко спростоване того, що було подане въ нюйорскôй „казетѣ". Церковный мітинґъ мавъ ся вôдбути дня 1 Януара, але не бувъ ажь на 5 Марта, а то зъ тои причины, що єсли о. М. Волкай оголосивъ, що мітинґъ вôдбуде ся по богослуженю, то чеснй парохіяне утѣкали чимскорше до дому, такъ що нѣколи анѣ оденъ ся не остававъ. Отжежь о. М. Волкай не могучи жаднымъ способомъ задержати людей на мітинґъ звелѣвъ замкнути церкву, щобы въ той способъ зробити мітинґъ и выбрати новыхъ кураторôвъ. Коли розпочавъ ся мітинґъ, выбрали трохъ кураторôвъ а четвертымъ кандидатомъ бувъ Грицъ Мощаньскій. Коли о. М. Волкай поспитавъ хто хоче Гр. Мощаньского най встане, то встало може якихъ до 50 на Гр. Мощаньского. Пôзнѣйше о. М. Волкай спитавъ хто є напротивъ, и вставъ лишь оденъ М. Я. и ставъ кричати що его не хоче. Теперь прошу васъ добрй люде, осудѣть, чи може оденъ перевысшити всѣхъ? Опôсля о. Волкай ще разъ питавъ хто є напротивъ Гр. Мощаньского але знова нѣхто не вставъ только М. Я. Тогдѣ о. М. В. сказавъ: вы Ярощакъ будьте тихо. А Ярощакъ вылетѣвъ зъ лавки и ставъ кричати, що ажь церковь гудѣла, и ишовъ зъ кулаками до о. М. В. На се оденъ зъ хлопцѣвъ, що стояли коло дверей, отворивъ дверѣ и люде зачали выходити зъ церкви а Ярощакъ оставъ ся и кричавъ ще дальше.

Ал. Крайкôвскій.

Відозва

до Журівских Русинів.

Місточко Журів, ваша батьківщина, в котрій узрілисьте перший раз сьвітло денне, де провелисьте свій молодий вік, найкрасшу хвилю свого житя, зі своїми родичами, братами і сестрами, приятелями і знакомими, де зазналисьте не одної щасливої хвилї, звертає ся до вас з великою просьбою.

Журівска Русь по довгім поневільнім а тяжкім снї збудила ся до нового житя, взяла ся до щирої працї над піднесенем свого обряду і просьвіти між руским народом та добробутом своїх членів-Русинів. Маємо церковцю, та бідну, голу, не прибрану, не украшену; маємо свою читальню (дім купилисьмо від Бендаса) та зодовжену в банку, маємо свій шпихлір на доробку, свою касу читальняну, також молоденьку, бо від 5 Мая 1904 року істнуючу. Все те придбала Журівска Русь для себе серед найтяжших обставин, бідноти нашої а завзятости ворогів, котрі би хотїли змести нас з лиця землї. Віра наша в поміч Божу додає нам сили і ми мусимо дійти до того, що ваше місце родинне і наше — місточко Журів сповнить те, що сповнити повинен, що місточко Журів стане при Божій помочи окрасою руских місточок в Галичинї з характером чесної, працьовитої, запопадливої та просьвіченої Руси.

Та наші сили за слабі — а ви нас опустили, шукаючи кусника хлїба за морем у вільній Америцї і нинї на жаль превеликий і не згадаєте за рідне своє гнїздочко! Таж і ви до нас належите, хоть морем від нас відтяті, таж ви наші, ви Журівскі дїти! А хотяй вам там добре веде ся, лїпше як нам ту в старім краю, до сеї пори не причинилисьте ся анї одним крайцаром, до будови чи то віднови нашої вспільної матери Руси-України Журівскої!

Гей козацтво славне наше!!! Згадайте, що в старім краю, в Журові, такой в вашім ріднім місци стоїть біденька церковця неукрашена. А нужко по долярикови, по два, скиньте ся, пришлїть на окрасу церковцї — а коли Бог позволить вам вернути на родину, ми вам покажемо куплену за ваші доляри окрасу, враз помолимо ся Богу, а в читальни заспіваємо: Ще не вмерла!!! Ми маємо надію, що ви покажете дїло велике, що ви заповните цїлий оден кут бідної церковцї Журівскої окрасою за журівско американьскі доляри — ми певні, що ви мов той лев пірвете ся між собою до складки на Боже, на Журівску церковцю. Так буде певно! Най вам Бог поможе у вашім шляхотнім пориві, най вас Бог благословить на вільній американьскій земли а за Боже благословеньство дайте милостиню для своєї церкви. Церков Журівска витягає до вас яко своїх добрих дїтей руки та кличе до вас нашими устами: Бог заплать!!!

Иосиф Озарков, комітет.,
о. Олекса Пристай, парох.

Жертви на сю цїль можна посилати впрост до Журова або на руки п.

A. Hreczuch,
391 Atlantic Ave.,
BROOKLYN, N. Y.

Земля на продажь.

Неоденъ зъ тутешныхъ Русинôвъ знае а бодай може чувъ, що въ Галичинѣ є споре число господарѣвъ Нѣмцѣвъ або якъ ихъ зовуть кольоністôвъ. Отже теперь тй Нѣмцѣ кольонисты выносять ся зъ Галичины до Прусъ и выпродують свои господарства въ Галичинѣ кому трафить ся. Позаякъ многй американьскй Русины мають ускладаный якій такій грôшь и мають охоту газдувати на грунтѣ, то добре було бы, щобы закупили господарства по нѣмецкихъ кольоністахъ. Газдôвства представляють ся дуже добре. Будынки у нихъ краснй, такъ само худоба, а поле добре оброблюване. Господарства нѣмецкй, якй теперь суть на продажь, суть дорошй и таншй, въ горахъ, на Подôлю є коло Львова. Хто схоче мôгъ бы купити у нихъ не лишь саму землю, але также худобу, знаряды господарскй и засѣвъ. Хто не мае досыть грошей, щобы заплатити вôдъ разу за господарство може достати позичку въ рускихъ краевыхъ банкахъ.

Хто бы хотѣвъ докладнѣйшихъ поясненъ въ сѣй справѣ зволить написати на адресу;

Отець Вол. Ганицкій
въ Руднѣ коло Львова,
Galicia, Austria.

ДЕ ЄСТЬ?

Грицъ Дудра, родомъ зъ Лосѣ, въ Галичинѣ. Хто бы о нѣмъ знавъ зволить написати на адресъ:

Mr. Al. Trembacz,
355 Nepperhan ave.
11— Yonkers, N. Y.

Де они?

Дитинні хвилї, наче сни,
Весело в гадцї промайнуть.
Увесь душею холону,
Та озирну ся — де они?
Аж бачу бавлять ся на лузї,
Поміж дітками гомонять,
Неначе пчоли. Їм байдуже,
На все байдуже...
Люди сплять.

А я выглядаю.
Виглядаю молоденьких,
Тай досї не знаю,
Чому они не приходять,
Чому не вертають.
Ледви бачу, поза мене
Все дальше тікають,
Як дитина неголодна,
Коли кличе мати
Утікає сьміючи ся
З дітьми погуляти.

В. К. Цебрівский.

Кобъ не вуса...

Нащо менѣ працювати,
Камѣнє возити,
Коли можна въ честный способъ
На хлѣбъ заробити.

Я гадаю, якъ бы попомъ
Можна тутъ зôстати,
Легко жити й не робити
Й завше грошѣ мати.

Неразъ мене тато рвавъ
Та порядным букомъ.
Таки менѣ не вдалось
Въ краю попомъ бути.

А батюшка Серафимъ,
Абы бувъ здоровый,
Шахне, махне разъ кропиломъ
И вже попъ готовый.

Ой якъ бы я попомъ бувъ,
Файно вôдправлявбымъ
И дѣвчатамъ молодымъ
Слюбъ дармо дававбымъ.

А въ потребѣ то и розвôдъ
За доляры давбымъ,
Лишь до батька Серафима
Мельдунокъ вôддавбымъ.

Бо та вѣра независна
Буде право мати
И на розвôдъ и знову на слюбъ
Буде позваляти.

Ой якъ бы я попомъ бувъ
Та ставъ вôдправляти,
Тобъ зачали коты мявкать,
Собаки брехати.

Пекломъ бымъ васъ не страхавъ.
Мои милй люде,
Побѣдите зъ пару днѣвъ —
Потомъ лекше буде.

А батюшка Серафимъ
Лишь вино святили —
Я бымъ святивъ и горѣвку,
Шобъ люде не бились:

А мира бымъ накупивъ
У Ицка старого,
Цѣле чоло бымъ замазавъ
За кводра одного.

А молоденькимъ дѣвчатамъ
Тай и молодицямъ
Тôлько мира прилѣпивбымъ
Такъ якъ вареница.

А заблудшихъ сповѣдавъ,
Бо того потреба,
Бо я певный, що та вѣра
Заведе до неба.

И просивбымъ, добрй люде,
Бысьте тоє знали,
Бысьте горѣвку изъ пивомъ
Нѣгды не мѣшали.

А на пекло дайте позôръ,
Бо то бѣда вперга,
Будуть попы всѣ на сподѣ
А ихъ овцы зъ верха.

Роблю въ скалѣ при камѣню,
Стрѣляю й гадаю,
Що вже й попомъ не зôстану
И грошей не маю.

Кобъ же хоть не пpаославнымъ
Батюшкомъ зôставбымъ,
Унятовъ выхрещувавъ
И въ Синодъ писавбымъ.

Унятовъ выхрещувавъ,
За то грошѣ мавбымъ;
Назбиравбымъ файну суму,
Въ Росію вгѣкавбымъ.

Давно бы я попомъ бувъ,
Лишь та перешкода,
Що бороды я не люблю,
Вусъ голити шкода.

И такъ хлопомъ мушу бути,
Що ми єсть за бѣда,
Панъ Богъ дає ми здоровля
А „Сіпіаръ" хлѣба.

И хочь вѣрте, хочь не вѣрте.
Що я тутъ намазавъ,
Вродивємъ ся не брехавъ
Й вмру правды не скажу.

Д. Солованъ.

Всячина.

ПАРАСОЛЬ.

Теперь нема майже чоловѣка, котрый бы не мавъ парасоля, и не шукавъ пôдъ нимъ захисту передъ дощемъ чи снѣгомъ. И коли мы розпускаємо сей штучный охоронный дахъ, чи коли зтягаємо его до купы, навѣть на гадку намъ не прийде, що першими людьми на свѣтѣ, котрй уживали парасоля передъ дощемъ чи снѣгомъ, чи передъ лучами сонця, се були Китайцѣ. Зъ Китаю достав ся парасоль до Индіи, а зъ Индіи знова до Греціи. Передаnє говорить, що великій грецкій ученый Пітаґоръ заслонювавъ ся пôдчасъ науки парасольомъ вôдъ сонця. Поволи розôйшовъ ся парасоль зъ Греціи до полудневыхъ краѣвъ Европы. У Римлянъ посѣдали парасолѣ лише благородні горожане. Найзнатнѣйшй римскй горожане тримали парасолѣ въ великихъ почестяхъ. Парасолѣ тй були дуже гарно прикрашенй. Такій парасоль давъ въ дарунку римскій полководець Антоній египетскій королевой Клеопатрѣ. Португальцѣ научили ся уживати парасоля вôдъ Индійцѣвъ и Африкандѣвъ, вôдъ Португальцѣвъ научились Англійцѣ, а вôдъ нихъ вже розôйшло ся по цѣлôй Европѣ. Зъ разу бувъ парасоль дуже великій и тяжкій и зовсѣмъ не такъ выглядавъ, якъ теперь выглядає.

Зъ кôнцемъ 18 вѣку були парасолѣ бѣлй, вôдтакъ переважала зелена краска а за часôвъ французкои револю̂ціи краска парасолѣвъ была червона.

На початку 19 вѣку уживають чорныхъ парасолѣвъ, хочь жѣнки и простый народъ любують ся въ синыхъ, жовтыхъ, червоныхъ, сивыхъ и рôжнобарвныхъ парасоляхъ.

Передовсѣмъ пестрй суть парасолѣ вôдъ сонця, котрй въ давныхъ часахъ носили лише знатнй люде.

Нѣмецкій цѣсарь подарувавъ африканьскому цѣсареви зъ Мароко парасоль великанськихъ розмѣрôвъ, котрый колька лѣтъ робила одна берлиньска фабрика. Парасоль сей бувъ такъ великій, що рôвночасно закрывавъ цѣлу карыту зъ цѣсаремъ и конѣ. Другичка на котрôмъ бувъ той парасоль розпнятый бувъ позолоченый. Єго довжина выносила 3 метры. Самъ дашокъ бувъ споряджений зъ зеленого шовку, а береги його були прикрашенй золотыми шнурками.

Цѣлый парасоль представлявъ ся дуже гарно та величаво, а вартôсть його була дуже значна.

Бѣдни люде суть вдоволенй, коли звычайный парасоль могутъ назвати своєю власностю, и вôнъ певно не лѣпше повнить свою роботу, якъ той золотомъ сіяючій, мароканьского цѣсаря.

—

КРАЙ БЕЗЪ СИРÔТЪ.

Австралія, се такій край де нема сирôтъ. Коли вôдомрутъ родичѣ дитину, тодѣ край дає сироту до сирôтского дому на такъ довго, доки не знайде для неѣ вôдповѣдного дому. При выборѣ дому для сироты уважають на се, щобы дитина достала вôдповѣдне выхованє. Прибранй родичѣ достають на удержанє сироты $1,25 тыжнево зъ державнои касы. Мѣсцевй комітеты наглядають, щобы дитина ходила до школы и была добре выховувана. До 14 лѣтъ ходить сирота до школы, а пôсля 14 року стає працювати на себе. Зароблений грошѣ вôдкладають до почтовои щадницѣ на имя сироты. Грошѣ тй достає сирота, коли має 17 або 18 лѣтъ, и тогдѣ стає самостôйною. Въ сей способъ кôштує край около 60 долярôвъ рôчно выхованє сироты на чесныхъ горожанъ. Они не вôдчувають свого прикрого положеня а кромѣ того не сходять на бездорожа, якъ се дѣєсь зъ многими сиротами задля браку родительскои опѣки.

—

ПОСТУПЪ НІҐРÔВЪ.

Ніґры посѣдають 26 часть управнои земли въ самôй тôлько Верджиніи; въ Джорджіи ихъ маєтокъ выносить около 17 міліонôвъ а такъ само и въ другихъ стейтахъ посѣдають Ніґры великй богацтва. Не менче и пôдъ зглядомъ просвѣтнымъ зробили Ніґры немалый поступъ. Неграмотныхъ мѣжъ Ніґрами є всего 54 на 100, мѣжъ тимъ якъ мѣжъ Италійцями є ихъ 65 на сто, 70 мѣжъ Москалями, 80 мѣжъ мешканцями полудневои Америки, а мѣжъ Испанцями ажь 85 на 100. Треба знати, що весь той поступъ зробили Ніґры въ протигу дуже короткого часу, бо около 40 лѣтъ!

А якій поступъ зробили за той часъ Русины?

—

КАРА СМЕРТИ

въ Бельгіи є приписана закономъ, але нѣколи єѣ не выконують. Теперѣшный король Леопольдъ приобѣцявъ своѣй матери, коли она умирала, що нѣколи не пôдпише засуду смерти. Ввиду сего, єсли кого засудять на смерть, то кладуть на пни (?) ...

несе на шафотъ великій папѣръ зъ написомъ имени и злочину засудженого, а самъ засудженый остає въ вязници до кôнця свого житя.

—

ГЕНЕРАЛЪ ЛѢНЕВИЧЪ,

наслѣдникъ Куропаткина, числить теперь 66 рокъ. Вôнъ воювавъ на Кавказѣ коли мавъ 21 лѣтъ, бравъ участь въ россійско-турецкôй войнѣ 1877—78 а также у всѣхъ кампаніяхъ въ Азіи. Служивъ также въ Хинахъ, бувъ генералъ ґубернаторомъ Амурскои територіи, а опôсля комендантомъ Владивостоцкои крѣпости. Въ Септембрѣ минувшого року доставъ приказъ удатись до Гарбину а въ Новембрѣ 1904 обнявъ команду першои арміи, (часть манджурскои арміи). Въ битвѣ пôдъ Мукденъ Лѣневичъ 13 разôвъ вôдперъ атаки Японцѣвъ, але внаслѣдокъ переважаючои силы неприятеля усунувъ ся до прорѣзу Тіе въ найбôльшôмъ порядку и зъ невеликими втратами. Лѣневичъ тѣшить ся довѣрємъ и любовію у своихъ воякôвъ.

Купуйте чимъ скорше
КАЛЄНДАРЬ
Руского Нар. Союза на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати въ своѣй хатѣ сю прекрасну книжку! Єсть що у нѣй прочитати, є на що подивити ся. Прочитайте лише, якй гарнй тамъ рѣчи:

1) Водозвы и калєндарска часть.
2) Свята Ольга оповѣданє зъ рускои бувальщины.
3) Оповѣданє зô страйку въ 1902 р.
4) Хитрый народець у тôй Америцѣ, смѣшне оповѣданє зъ руско-американьского житя.
5) Десять точокъ пôдъ розвагу Русинамъ.
6) Огляд американьскои Руси за минувшій рôкъ.
7) Головнѣйшй питаня, котрй завдають людямъ, що хочуть достати горожаньскй паперы (citizens-paper).
8) Коротка Исторія Руси въ образкахъ.
9) Смѣшнй приказки, приповѣдки и смѣшнй оповѣданя,
10) Порады и всячина, цѣкави для кождого.

Кромѣ того є богато образкôвъ зъ російско-японьскои войны, и иньшихъ, а такожъ мапа староданнои Руси при кôнци Калєндаря.

Сей великій Калєндарь, котрый має 224 сторонъ друку, коштує всего 35 центôвъ. Тожь нехай кождый поспѣшить ся купити, заки ще не розобрали люде. Пишѣть по Калєндарь и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій калєндарь коштує всього 35 центôвъ.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Выначмае тано керичѣ —ту и на околицю.—

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Врати! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенû. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнû екляпки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы.
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у паты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшû и найтаншû напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

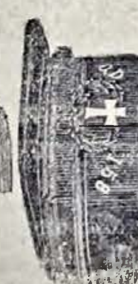
Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшû напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональû, цигара дуже добрû.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

Выробляе братскû машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маемо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдъ $5 до $15 за акръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницъ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грôшь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшеница, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є таке добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, цикльоны тутъ незвѣснû. Недалеко суть великû мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філяделфія. Тысячѣ людей глядае теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенû. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маетокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують бояти ся страйку, зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаемо за готôвку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшû условя пишѣть по польски до

JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Напишѣть десьте вычитали се оголошене. 24-05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co Ld.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнû Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00

Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякû потребнû рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскû и звычайнû.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

☛ Продае шифкарты. ☚

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо єсть здорово и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.,
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торговля и Рукодѣльня
РИЗЪ И ЗНАРЯДÔВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ

поручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ товарôвъ церковныхъ.

Принимае замовленя на всякû роботы зô золота, срѣбла, бронзу и иньшихъ металѣвъ, якъ такожь до вôдновленя, позолоченя и посрѣбленя всякû церковнû и домашнû знаряды.

Всякû посылки полагоджуе вôдворатною почтою. Все выконуе въ найкоротшôмъ часѣ и по найнизшôй цѣнѣ. На жадане высилае цѣнники богато ілюстрованû.

Е. Спожарскій и В. Устеньскій,
ул. Руска Ч. 1., Львôвъ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“

друкуе

тикеты, папеты, коверты, книги, книжки, пляќаты, циркуляры

и взагалѣ всѣ роботы друкарскû

старанно, тано и на часъ.

Братскû опѣкуны хорыхъ повиннû мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабость и т.д.

Адресъ:

„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel

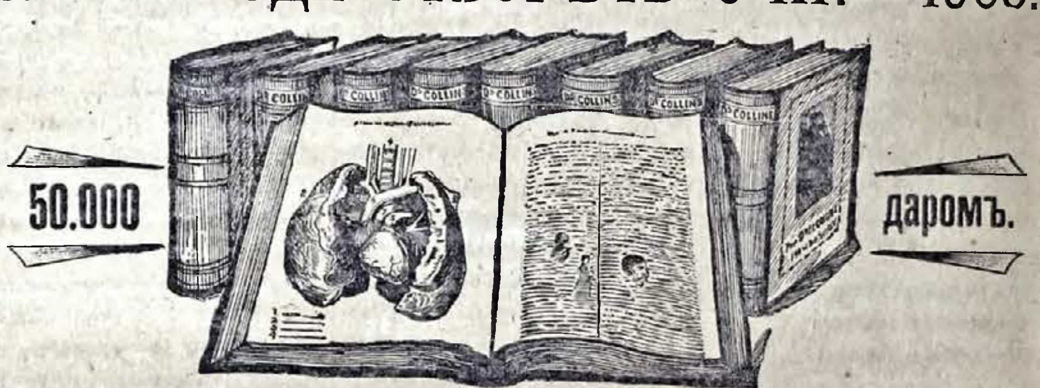
Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячû якъ и зимнû перекуски. Потравы прилагодженû на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремû комнаты для родинъ. Найлучшû вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливû напитки. Цѣна дуже мала.

1883- ЛЮДЕ ОТВОРѢТЬ ОЧИ! -1905.

Книжка, котра охоронить Вамъ житє, здоровле и грошѣ.

Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ М. І. може знову похвалити ся поступомъ и працею, котрыми закôнчивъ минулый рôкъ для добра терпячого загалу, бо рôкъ 1904 значно перевысшивъ число тыхъ, що були вылѣченû въ минулыхъ лѣтахъ.

Працѣ талановитого специялисты зъ Ню Йорского Университету ПРОФ. КОЛЛИНСА досягли такои доконалости, що перевысшае другихъ. Сотки, тысячѣ вылѣченыхъ людей выражають вдяку и похвалу минулого року, длятого що були вылѣченû методовъ ПРОФ. КОЛЛИНСА.

Прочитайте собѣ листы, якû прійшли до Д-ра КОЛЛИНСА вôдъ людей нимь вылѣченыхъ дякуючи єму за скоре и стале вылѣчене. Чи ще можна жадати лѣпшихъ доказôвъ?

ВЫЛѢЧЕНЫЙ ЗЪ ГЕМОРОИЧНОЙ ХОРОБИ И МѢХУРА.

ПАВЕЛЪ ВАСИЛЕВСКИЙ,
Box 116,
Grampian, Pa.

Славный докторе!

Маю надѣю, що схочете прочитати моихъ кôлька словъ вдячности. Я бувъ хорый на сифілісъ больше якъ 5 роковъ. Удававъ емъ ся до рѣжныхъ докторôвъ и специялистôвъ, але вмѣсто достати полекши, сифілісъ запущавъ свое корѣнє глубоко въ мой организмъ и розширивъ ся до такого степени, що небуло на менѣ здорового тѣла и смерть грозила мому житю. За порадою моихъ пріятелѣвъ я удавъ ся до Васъ пане докторъ, а по отриманю вôдъ Васъ лѣкарствъ, учувъ емъ вôдразу польгу. Отжежь я пославъ по больше лѣкарствъ. Вôдъ нихъ я чувъ ся що день здоровшимъ, и нынѣ можу отворено сказати, що єсмь цѣлковито здоровъ. Прошу пріймѣть слова сердечной подяки за уратоване мого здоровля.

Зъ глубокимъ поважанемъ,

КСАВЕРЪ ЗАРУБА,
Lyva, Tex.

ВЫЛѢЧЕНА НА ЗАСТАРѢЛУ ЖОЛУДКОВУ СЛАБОСТЬ И БÔЛЬ НЕРОКЪ.

МАРІЯ БЕЛИНА,
R. F. D. N. 3,
Clarkson, Neb.

Высокоповажаный пане докторъ!

Черезъ 12 лѣтъ я терпѣла на бôль головы, бѣли уплавы, корчѣ въ жалудку, цѣлковите ослаблене и т. д. Я шукала помочи и ратунку у всѣлякихъ лѣкарôвъ, але всьо було даремне. Навѣть операція яку переведено на менѣ въ одной зъ клиникъ, однакъ нѣчого недало менѣ ульги и вже приходилось менѣ розстатись зъ симъ свѣтомъ въ такъ молодôмъ вѣцѣ. Въ конци впала менѣ щаслива гадка написати листъ до пана Проф. Коллинса и Вы зволили прислати менѣ лѣкарства, котрыми зачаламъ ся лѣчити и на мое превелике диво, по пару тыжняхъ почуламъ цѣлкомъ здоровою якъ нѣколи перше. Нехай Богъ мае Васъ въ своôй опѣцѣ за уратоване мене вôдъ смерти.

Зъ горячимъ чувствомъ вдячности остаю.

КЛЕМЕНТИНА НАВРОЦКА,
Desloge, Mo.

Сли терпите на нижше поданû хоробы, то незволѣкайте, але смѣло и отверто зголосѣть ся до Д-ра Е. С. КОЛЛИНСА М. І., бо для него нема такои хоробы, котрой бы его вѣдомости, практики и лѣкарства невылѣчили.

Вôнъ лѣчить всякû хоробы, а именно: Хроничнû и застарѣлû хоробы: легкихъ, грудей, жалудка, кишокъ, нерокъ, утробы, мѣхура якъ и всѣ хоробы дольнои оболаны, бôль горла, носа, головы, нервовость, бите и бôль серця, катаръ, застудженє, дихавицю, кашель, плюте кровю, горячку, короткій вôддыхъ, нестравность, невралґію, ревматизмъ, бôль костей, кольку и бôль въ крижахъ и хребтѣ, золоту жилу, гемороиды, ляксы, нечисту або затруту кровь, опухлû ноги и опухлость тѣла, водну пухлину, жовтячку, епилепсію, імпотенцію, полюцію, шумъ и течене зъ ухъ, глухоту и всѣ слабости очей, выпадане волосôвъ, прищѣ, свербленє тѣла, лишаѣ, кросты и раны. Всѣ жѣночи слабости внутрѣшнû и поверхнû, нереґулярнû мѣсячнû періоды, бѣлû уплавы, опадненє матицѣ и т. д. Листы треба адресувати:

DR. E. C. COLLINS M. I.,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Уставъ вôтвореній: Вôдъ 10. рано до 5. год. вечеръ; въ вôвторокъ и пятницю до 8 год. вечеръ; въ недѣлю вôдъ 10 до 1 год. по полудни.